

MARKUS

Pahati Pasal Jūd Itu

Si Markus itu abata' lagi' ma waktu kamaitu si Isa Al-Masi ma dunya. Lahatna bay mahē' ma da'ira Awrusalam, ati luma' di-sigām ya maumu pagtipunan saga mulid si Isa bang sigām anambahayang.

Tagna' kapagnasihat si Paul maka si Barnabas pehē' ni saga bangsa ngga'i ka Yahudi, si Markus itu bay ameya' ma sigā sabab si'itna asal si Barnabas e'. Sagō' halam iya bay makatatas pasehe' ma sigā angkaan iya amole' ni lahatna. Palabay pa'in duwantahun minna'an, ma song pa'in disi Paul palanjat pabīng pehē' ni saga lahat bay pagnasihatan sigā tagna', bilahi si Barnabas amowa si Markus, sagō' mbal bilahi si Paul. Jari aniya' pagsagga'an sigā duwangan. Si Barnabas ya bay amowa si Markus pehē' ni lahat saddī bo' magnasihat pasal si Isa mahē'.

At'ggol-t'ggol minnē' ameya' na si Markus ma si Petros pehē' ni lahat atala. Bang ma a'a kasehe'an si Petros ya sababanna angkaan si Markus bay tabowa angandol to'ongan ma Panghū' Isa, maka si Petros ya bay amandu'an si Markus angkaan iya makata'u pasal saga hinang makainu-inu bay tahinang e' si Isa.

Ya jūd tasulat e' si Markus itu bay sinulatan saga a'a ngga'i ka bangsa Yahudi, ya mahē' ma da'ira Rōm. Bay sinulat e'na supaya sigām makata'u pasal si Isa maka kawasana. Jari

tasalsila e' si Markus saga hinang makainu-inu bay tahinang e' si Isa Al-Masi supaya am'nnal saga a'a in iya b'nnal taga-kawasa maka taga-kapatut angampun dusa.

Lapal Ahāp Pasal Al-Masi ya Tasulat e' si MARKUS

Pagnasihāt si Yahiya Magpapandi

(Matiyu 3:1-12; Lukas 3:1-18; Yahiya 1:19-28)

¹ Ya na itu tagna'an lapal ahāp pasal si Isa Al-Masi Anak Tuhan. ² Tasulat asal e' nabi Isaya ma deyum Kitab, yuk-i,

“Itiya' sosoho'anku,” yuk Tuhan.

“Soho'ku iya parahū min ka'a

bo' supaya sakapna lān palabayannu.”

³ Aniya' a'a angalingan ma lahat paslangan, yukna,

“Lanu'inbi lān palabayan Panghū',

pabontolunbi pal'ngngananna.”

⁴ Manjari itu patuwa' si Yahiya pina'an ni lahat paslangan maka e'na amandi saga a'a tanda' saksi' in sigām ang'bba na min dusa sigām. Magnasihāt iya ma saga a'a maina'an, yukna, “Pataikut kam min dusabi bo' kam pinandi, ati niampun dusabi e' Tuhan.” ⁵ Jari aheka a'a pehē' ni si Yahiya min kaluha'an lahat Yahudiya maka min da'ira Awrusalam. Magpasab'nnal sigām pasal bay dusa sigām ati pinandi sigām e' si Yahiya ma sapa' Jordan.

⁶ Ya pas'mmek si Yahiya inān bulbul hayop unta' bay tin'nnun,* maka dakayu' sabitan kuwit sapi' pakambot ma hawakanna. Ya kinakanna ampan dulu maka gula' buwani. ⁷ Anganasihat isab iya, yukna, "Aniya' pi'itu damuli min aku a'a akawasa lagi' min aku. Minsan engkot taumpa'na, mbal aku tinōp angahubaran iya. ⁸ Aku itu, hal bohe' ya pamandiku ka'am. Sagō' iya inān, saddi bowahan pamandina ma ka'am, hatina in iya amasangon Rū Sussi ni deyom baranbi."

Pamandi ma si Isa
(Matiyu 3:13-17; Lukas 3:21-22)

⁹ Jari itu, ma waktu he'-i, at'kka si Isa bay min Nasaret, dakayu' kauman mahē' ma lahat Jalil. Pinandi iya e' si Yahiya ma sapa' Jordan. ¹⁰ Na, makariyata' pa'in iya min deyom bohe' magtūy ta'nda'na paokab langit maka Rū Tuhan pareyo' tudju ni iya magpabaran magpasalupa assang. ¹¹ Aniya' isab suwala ah'ling min deyom sulga', yuk-i, "Ka'a ya anakku kalasahanku, landu' makasulut atayku."

Kapanulay ma si Isa
(Matiyu 4:1-11; Lukas 4:1-13)

¹² Jari pinapehē' magtūy si Isa e' Rū Tuhan ni lahat paslangan. ¹³ Mpatpū' llaw mpatpū' bahangi ya kamahe'na, sinasat na pa'in e' nakura' saitan, kalu tabowa magdusa. Ya sehe'na maina'an saga hayop talun, maka aniya' saga mala'ikat angayura iya.

* **1:6** 1:6 'Tin'nnun', hatina nihinang kakana'. 'Nianyam' bang ma kasehe'an.

*Si Isa Amene' Mpat A'a Pamulid ma Iya
(Matiyu 4:12-22; Lukas 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Na, takalabusu pa'in si Yahiya, pehē' si Isa ni lahat Jalil magnasihāt pasal lapal ahāp min Tuhan. ¹⁵ “Ta'abut na waktu bay pinagkallam,” yukna. “Asekot na waktu pagparinta Tuhan maitu ma manusiya'. Taikutinbi na dusabi maka kahagarunbi na lapal ahāp itu.”

¹⁶ Manjari itu, hinabu si Isa pal'ngngan ma bihing danaw Jalil, aniya' ta'nda'na duwangan l'lla magdanakan, si Simun maka si Andariyas. Ina'an sigā angahūg pokot ma danaw, sabab magdaraing asal. ¹⁷ Yuk si Isa ma sigā, “Pi'itu kam ameya' ma aku. Asal kam bay magā' daing sagō' bang aku ya pameya'anbi pandu'anta kam magā' pagkahibi manusiya' ameya' ma aku.” ¹⁸ Na, takale pa'in lling si Isa e' duwangan inān, magtūy ni'bbahan e' sigā pokot sigā ati ameya' na ma si Isa.

¹⁹ Jari makalawak-lawak pa'in si Isa minnē' aniya' isab ta'nda'na duwangan l'lla magdanakan, si Yakub maka si Yahiya, anak si Sibidi. Ina'an sigā ma diyata' bayanān amahāp pokot. ²⁰ Nilinganan magtūy sigā e' si Isa, jari ni'bbahan mma' sigā maina'an ma diyata' bayanān beya' maka saga tendogna ginagadjihan. Ati ameya' sigā ma si Isa.

*A'a Kapala'anan Saitan e' si Isa
(Lukas 4:31-37)*

²¹ At'kka disi Isa pehē' ni da'ira Kapirnaum. Jari ta'abut pa'in llaw Sabtu', llaw mulliya ma bangsa Yahudi, pasōd si Isa ni deyum langgal

maina'an amandu'an saga a'a. ²² Ainu-inu saga a'a makakale ma pamandu'na sabab atā pagbidda'anna maka pamandu' saga guru sara' agama. Taga-kawasa asal si Isa bang amandu'.

²³ Manjari ma waktu ina'an du aniya' l'lla sinōd saitan ma deyom langgal e'. Angolang iya pakosog, yukna, ²⁴ "O Isa min Nasaret! Ai maksudnu pi'itu? Pi'itu ka bahā' amaka'at kami? Kata'uwanku bang sai ka. Ka'a ya Dakayu'-kayu' Asussi ya pi'itu min Tuhan!"

²⁵ Saguwā' nilāng saitan inān e' si Isa, yukna, "Pahali ka! Paluwas ka min a'a ilu!"

²⁶ Jari pinapaspad a'a inān e' saitan ati angolang iya pakosog bo' yampa paluwas min baranna. ²⁷ Takuddat saga a'a kamemon bay maina'an, ya po'on sigām magtilaw-tilawan di-sigām, yuk-i, "Ai bahā' itu? Pandu' baha'u marai'. A'a itu taga-kawasa magpanoho'an min-san ma saga saitan ati bineya' iya e' sigām!"

²⁸ Manjari pasaplag magtūy kabantugan si Isa ni kaluha'an lahat Jalil e'.

*Aheka A'a Kauli'an
(Matiyu 8:14-17; Lukas 4:38-41)*

²⁹ Puwas e', paluwas disi Isa min langgal bo' pehē' ni luma' disi Simun maka si Andariyas. Parongan isab ma iya si Yakub maka si Yahiya. ³⁰ Na, mato'a d'nda si Simun wa'i palege sabab ni'mmunan. Kahaka'an magtūy si Isa pasal sakina, ³¹ ati pina'an iya ni atag palegehanna. Binalutan e'na tangan d'nda he', tinabang papunduk. Manjari kauli'an mmunna ati pabuhat iya angalabot disi Isa.

³² Pas'ddop pa'in llaw, binowa ni si Isa sasuku magsakihan atawa sinōd saitan. ³³ Sikatimukan lawang luma' inān he' saga a'a kamemon min da'ira inān. ³⁴ Aheka a'a bay kauli'an e' si Isa saki sigām kaginisan, maka aheka isab saitan bay pinaluwas e'na. Halam bay pasagaranna ah'lling saga saitan inān sabab kinata'uan e' sigām bang sai si Isa.

*Anambahayang si Isa ma Lahat Halam Maga'a
(Lukas 4:42-44)*

³⁵ Pagsalung pa'in, ma halam gi' minsan apote' sobangan, punduk si Isa bo' ala'an min luma'. Pehē' iya ni jadjahan halam maga'a bo' anambahayang. ³⁶ Na, pagka iya halam ma luma', piniha iya e' disi Simun. ³⁷ Jari tabāk pa'in, ah'lling sigām ni iya, yuk-i, "Ina'an saga a'a kamemon amiha ka'a."

³⁸ Anambung si Isa, yukna, "Sūng kitam palintas ni kaluma'an kasehe'. Subay aku magnasihah isab mahē' sabab ya na he' po'onna angkan aku pi'itu ni dunya." ³⁹ Jari nilatag e' si Isa kaluha'an lahat Jalil inān. Magnasihah iya ma deyom kalanggalan sigām maka pinaluwas e'na saga saitan bay ma deyom baran a'a.

*A'a Ni'ipul Kauli'an
(Matiyu 8:1-4; Lukas 5:12-16)*

⁴⁰ Manjari aniya' a'a ni'ipul pehē' ni si Isa. Pasujud iya ma atag si Isa, maka e'na anganjung, yukna, "Bang ka bilahi, kauli'annu du aku."

⁴¹ T'kkahan ase' si Isa ma a'a inān ati pa'abutna tanganna ni iya. "Bilahi sadja aku," yukna. "Palanu' ka." ⁴² Saru'un-du'un du ala'an ipul a'a

inān, ati kauli'an na iya. ⁴³ Magtūy iya pinaba'id amole' e' si Isa maka niamay-amayan isab e'na. ⁴⁴ Yuk si Isa ma iya, “Da'a ka angahaka ni sai-sai ya bay tahinang itu ma ka'a. Saguwā' pehē' ka patūy ni imam bo' palilingun barannu ma iya. Puwas e' tukbalin pagkulban ni Tuhan buwat bay pamandu' si Musa, tanda' saksi' ni kaheka'an a'a in ka'a ilu alanu' na min sakinu.”

⁴⁵ Sagō' a'a inān paluwas minnē' maka e'na anuli-nuli to'ongan pasal ipulna bay kauli'an. Pasaplag suli-sulina, angkan si Isa mbal na makatampal ma deyoman kauman. Maina'an sadja iya ma jadjahan kulang a'ana. Sagō' pehē' na pa'in ni iya saga a'a min kalahat-lahatan.

2

A'a Amatay Ugatna Kauli'an e' si Isa (Matiyu 9:1-8; Lukas 5:17-26)

¹ Palabay pa'in daka pilang'llaw, pabīng si Isa pehē' ni da'ira Kapirna'um ati tata'u in iya ina'an na ma luma'. ² Jari landu' aheka a'a patimuk pina'an ni luma' pat'nna'an si Isa ya angkan halam aniya' palabayan minsan ma luwasan bowa' lawang. Ati ninasihatan sigām e' si Isa lapal Tuhan. ³ Pasalta', aniya' pina'an ni iya mpat a'a magtanggung a'a dangan amatay ugatna. ⁴ Sagō' mbal sigām makasekot ni si Isa sabab kaheka a'a inān, ya angkan sigām bay angalangkat atop min diyata' kōk si Isa. Tahinang pa'in pasōran e' sigām, pinatonton a'a amatay ugatna inān palege ma diyata' palegehanna. ⁵ Makata'u pa'in si Isa

in a'a ananggung inān angandol ma iya, yukna ni a'a amatay ugatna, “Oto', niampun na dusanu.”

⁶ Na, aniya' magtingkō'an maina'an saga guru sara' agama. Amikil-mikil sigām pasal bay pah'ling si Isa. ⁷ “Oy!” yuk sigām. “Angay a'a itu! Bissala kupul ko' ya pah'lingna ma Tuhan. Dalam aniya' maka'ampun dusa, luwal Tuhan dakayu'-kayu'!”

⁸ Kinata'uwan magtūy e' si Isa bang ai ya pinikil e' sigām angka yukna ma sigām, “Angay kam magtilaw-tilaw buwattilu ma deyom piki-lanbi! ⁹ Kumpasunbi bang ingga ya aluhay, bang yukku ma a'a, ‘Niampun na dusanu’, atawa bang yukku, ‘Pabungkal ka, bowahun palegehannu bo' ka lum'ngngan na’? ¹⁰ Na, buwananta kam tanda' palsaksi'an bo' kata'uwanbi in aku, Anak Manusiya', taga-kapatut du angampun dusa ma deyom dunya itu.” Jari ah'ling si Isa ni a'a amatay ugatna he', yukna, ¹¹ “Ya na itu llingku ma ka'a, pabungkal na ka. Bowahun palegehannu ilu amole'.”

¹² Jari pabungkal a'a inān, maka e'na amowa palegehanna. Paluwas iya minnē' min pang'nda' saga a'a inān kamemon. Landu' sigām ainu-inu kamemon, ati sinanglitan Tuhan e' sigām, yuk-i, “Yamboho' kitam maka'nda' buwattitu.”

*Si Libi Binowa Pamulid ma si Isa
(Matiyu 9:9-13; Lukas 5:27-32)*

¹³ Jari itu pabīng na si Isa pehē' ni bihing danaw Jalil. Patimuk ni iya saga a'a landu' aheka ati pandu'anna sigām. ¹⁴ Pasalta' pa'in iya lum'ngngan, ta'nda'na si Libi anak si Alpa aningkō' ma deyom upisna, ya pagbabayaran

sukay parinta. Yuk si Isa ma iya, “Pi'itu na ka ameya' ma aku.” An'ngge magtūy si Libi bo' ameya' ma si Isa.

¹⁵ Puwas minna'an, hinabu si Isa amangan ma luma' si Libi, aheka saga magā' sukay parinta maka saga a'a baldusa kasehe', pina'an pasalu ni iya maka saga mulidna. Aheka asal bay pamulid ma iya. ¹⁶ Jari aniya' maina'an guru sara' agama Yahudi min umpigan Parisi. Pag'nda' sigām ma si Isa dangkakanan maka saga a'a baldusa maka saga maga'ā' sukay parinta, ah'lling sigām ni saga mulid si Isa, yuk-i, “Angay si Isa palamud magsalu maka a'a baldusa ilu?”

¹⁷ Takale e' si Isa patilaw saga guru inān ati yukna ma sigām, “Bang a'a abasag mbal magpadoktol. Ya magpadoktol bang a'a taga-saki. Ngga'i ka a'a ahāp ya bay mohotku pi'itu ni dunya, sagō' a'a taga-dusa, bo' supaya sigām ameya' ma aku.”

Pasal Pagpuwasa

(Matiyu 9:14-17; Lukas 5:33-39)

¹⁸ Ma dakayu' llaw, pasalta' pa'in magpamuwasa saga mulid si Yahiya maka saga a'a Parisi, aniya' a'a pehē' ni si Isa atilaw iya. Yuk sigām, “Magpuwasa saga mulid si Yahiya Magpapandi maka saga mulid Parisi, sagō' mulidnu mbal amuwasa. Angay bahā’?”

¹⁹ Anambung si Isa magparalilan, yukna, “Amuwasa bahā' saga luruk sat'ggol maina'an lagi' pangantin l'lla ma atag sigām? Tantu mbal. Mbal sigām amuwasa sat'ggol ina'an ma sigām pangantin l'lla. ²⁰ Sagō' ma llaw sinōng,

bang ta'abut llaw pamala'an pangantin l'lla min sigām, ya na he' waktu pagpuwasa.”

²¹ Amaralil gi' si Isa pasal pamandu' tagna' maka pamandu'na, yukna, “Halam aniya' a'a amatupak kakana' baha'u ni badju' ndang. Bang ganta' buwattē' hinangna, pakongkong tupak baha'u, ati agese' min badju' ndang e'. Jari paheya gom pa'in gese'na.” ²² Pinaralil isab pamandu'na ni binu-anggul baha'u, yukna, “Halam aniya' angisi binu baha'u, ya masi gi' amukal, ni deyom pangisihan ndang. Bang ganta' buwattē' hinangna tantu abustak pangisihan e' binu-anggul. Abu'us binu ati kaugun bay pangisihan e'. Sagō' in binu baha'u subay ni'isi ni pangisihan baha'u.”

*Pandu' Pasal Llaw Paghali
(Matiyu 12:1-8; Lukas 6:1-5)*

²³ Ma dakayu' llaw Sabtu', llaw mulliya ma saga Yahudi, ina'an disi Isa lum'ngngan labay min t'ngnga' huma pananoman pai-tirigu. Jari itu, salta' ma pal'ngnganan, aniya' pai kin'ttu' e' saga mulid e'. ²⁴ Ah'lling saga Parisi ni si Isa, yuk sigām, “Nda'un ba saga mulidnu ilu! Talanggal e' sigām sara' agamatam maghinang buwattilu ma llaw Sabtu'!”

²⁵⁻²⁶ Anambung si Isa, yukna, “Angay, halam bahā' bay tabassabi pasal bay tahinang e' si Da'ud ma waktu si Abiyatar bay Imam Muwal-lam? Bay aotas si Da'ud maka saga a'ana pagka halam aniya' ai-ai takakan sigām. Jari bay pasōd si Da'ud ni deyom luma' pangarapan ni Tuhan ati takakanna saga tinapay ya pinat'nna' maina'an

panukbal ni Tuhan. Na bang ma agamatam, luwal du saga kaimaman wajib amangan tinapay bay tinukbalan inān, malainkan kinakan e' si Da'ud maka bay pamuwanna isab ma saga sehe'na. Saguwā' dalam iya bay makarusa maghinang buwattē'. ²⁷ Llaw paghali itu," yuk si Isa ma saga Parisi inān, "bay pinaniya' e' Tuhan panabang ma manusiya'. Ngga'i ka manusiya' ya pinapanjari ma sabab aniya' llaw Sabtu'. ²⁸ Aku itu, anak Manusiya', taga-kapatut magbaya' ma llaw Sabtu', ya llaw paghali ni Tuhan."

3

A'a Pakongkong Tanganna Kauli'an e' si Isa (Matiyu 12:9-14; Lukas 6:6-11)

¹ Manjari pasōd pabalik si Isa ni deyom langgal. Aniyan maina'an a'a pakongkong tanganna. ² Aniyan isab saga Parisi maina'an amiha palsababan panuntut sigām ma si Isa, angkan iya nijagahan e' sigām kalu iya amauli' saki a'a he' ma llaw Sabtu'. ³ Jari ah'lling si Isa ni a'a pakongkong tanganna, yukna, "Pi'itu ka an'ngge ma t'ngnga' itu." ⁴ Puwas e' tinilaw e' si Isa saga a'a he', yukna, "Ai ya apatut nihinang ma llaw paghali? Hinang makahāp ka atawa hinang makala'at? Amakallum ka atawa amapatay?"

Saguwā' dalam aniyan panambung sigām. ⁵ Pinatongan sigām dangan maka dangan e' si Isa. Angastol iya maka asusa sabab agagga sigām alasan pagkahi sigām. Jari yukna ma a'a pakongkong tanganna inān, "Pah'nnatun tangannu ilu." Na, pinah'nnat e'na ati kauli'an

iya. ⁶ Paluwas magtūy saga Parisi min langgal e' ati parai'-dai' sigām magisun maka saga be-beya'an sultan Herod bang buwattingga e' sigām amapatay si Isa.

Landu' Aheka A'a Paurul ma si Isa

⁷ Manjari itu magla'anan disi Isa maka saga mulidna tudju ni bihing danaw. Sidda aheka a'a bay paturul, ngga'i ka hal min lahat Jalil ⁸ sagō' min lahat Yahudiya isab maka min da'ira Awrusalam. Aniya' isab a'a min lahat Idumiya maka min dambila' sapa' Jordan, maka min lahat isab ya ma jadjahan da'ira Tira maka Sidun. Saga a'a aheka itu pina'an ni si Isa sabab takale e' sigām pasal saga hinang bay tahinangna. ⁹ Jari sinoho' e' si Isa saga mulidna angal'bbos bayanan paruwa'anna bo' supaya iya mbal tagipit e' katimukan a'a inān. ¹⁰ Pagka aheka a'a bay kauli'an e'na, sasuku taga-saki pajudjal na pa'in bo' supaya pa'abut tangan sigām ni iya. ¹¹ Pag'nda' isab saga a'a sinōd saitan ma iya, magpatihantak sigām ma dahuanna maka e' sigām angolang, yuk-i, "Ka'a ilu Anak Tuhan!"

¹² Sagō' nilāng saga saitan e' si Isa, sinō' da'a angahaka ni a'a bang sai iya.

Pangwakil saga Mulid si Isa Kasangpū' maka Duwa

(Matiyu 10:1-4; Lukas 6:12-16)

¹³ Manjari itu patukad si Isa pehē' ni lorosan būd. Nilinganan e'na pina'an saga a'a kabaya'anna nihinang mulid, ati patukad sigām pehē' ni iya. ¹⁴ Jari pinene' e'na sangpū'

maka duwa a'a ati ōnanna sigām a'a kawaki-lanna. Yukna ma sigām, “Ka'am ilu bay pene'ku anehe'an aku. Soho'ta kam lum'ngngan isab magnasihat lapal Tuhan. ¹⁵ Pinaniya'an du kam kawasa pamala'an saga saitan min deyom baran a'a.”

¹⁶ Ya na itu ōn a'a kasangpū' maka duwa ya bay tapene' e' si Isa: si Simun, ya bay ōnanna isab Petros, ¹⁷ bo' si Yakub maka si Yahiya, saga anak si Sibidi. Niranglay duwangan itu e' si Isa “Bowanerges”, hatina a'a sali' dalil l'ggon. ¹⁸ Pasunu' si Andariyas maka si Pilip, si Bartolome maka si Matiyu, si Tomas maka si Yakub anak si Alpa. Pasunu' isab si Taddiyu, bo' si Simun a'a pangangatu. ¹⁹ Katapusan si Judas Iskariyut ya anukbalan si Isa ni saga bantana ma waktu damuli minnē'.

*Si Isa maka Be'elsebul
(Matiyu 12:22-32; Lukas 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Pagubus, pasōd disi Isa ni luma' ati aheka a'a patimuk pabīng pina'an, ya po'on si Isa maka mulidna mbal makaluhaya minsan amangan.

²¹ Jari itu, pagka takale e' saga matto'a-danakan si Isa pasal itu-i, pehē' sigām angā' iya. Sabab na maghimumungan saga a'a in si Isa kono' inān kulang pikilanna.

²² Aniya' isab saga guru sara' agama bay palūd pina'an min Awrusalam. Angupama sigām, yuk-i, “Si Isa itu sinōd Be'elsebul ya pagnakura'an saga saitan, angkan iya makapala'an saga saitan min deyom baran a'a.”

²³ Jari nilingan an saga a'a inān e' si Isa, ati magparalilan iya ma sigām, yuk-i, “Na,

buwattingga e' saitan amala'an saitan? Mbal makajari! ²⁴ Bang saupama aniya' pagsultanan abahagi' duwa saga a'ana bo' magbono'-biyono'i, mbal anatas pagsultanan e'. ²⁵ Damikiyanna bang aniya' a'a magdaokom abahagi' duwa ati magsagga'an di-sigām, magkaukanat sadja sigām. ²⁶ Angkanna, bang nakura' saitan magsagga' maka pagkahina saitan ati abahagi' duwa, mbal du anatas pagnakura'na. Al'kkas du pahalam. ²⁷ Nakura' saitan itu sali' dalil a'a aga'os taga-luma'. Luma'na mbal tasōd, ai-aina mbal kalangpasan, luwal bang a'a ga'osan inān niengkotan dahū bo' yampa kalangpasan deyom luma'na.

²⁸ “B'nnal ya pangahakaku itu ma ka'am,” yuk si Isa. “Niampun du e' Tuhan kamemon dusa manusiya' sampay lling sigām pangkal ni Tuhan. ²⁹ Sagō' bang Rū Sussi ya pinah'llingan pangkal e' a'a, halam to'ongan aniya' ka'ampunan a'a inān sabab angakkot dusana ma iya saumul-umul.” ³⁰ Angkan buwattē' pah'ling si Isa sabab aniya' amūng-mūng in iya sinōd saitan.

*Ina' si Isa maka Dauranakanna L'lla
(Matiyu 12:46-50; Lukas 8:19-21)*

³¹ Jari itu at'kka pina'an ina' si Isa maka saga danakanna l'lla. Angagad sigām ma luwasan luma' he' ati amabeya' sigām haka ni si Isa sinō' paluwas. ³² Aheka a'a bay magtingkō'an ma sakalibut si Isa, yuk sigām ma iya, “Tuwan, ilu ina'nu maka saga danakannu ma luwasan. Amiha ka'a kono'.”

³³ Anambung si Isa, yukna, “Sai bahā' ina'ku maka sai saga danakanku?” ³⁴ Ang'nda' iya ma saga a'a magtingkō'an ma sakalibutna ati yukna, “Ya na ko' itu ina'ku maka dauranakanku. ³⁵ Sabab sai-sai angahinang kabaya'an Tuhan, ya na ko' ina'an saga danakanku l'lla-d'nda maka ina'ku.”

4

Pasal A'a Anaboran Bigi-tinanom (Matiyu 13:1-9; Lukas 8:4-8)

¹ Pabalik na isab si Isa amandu' ma bihing danaw Jalil. Landu' aheka a'a bay patimuk pina'an ni atagna, angkan iya paruwa' aningkō' ma bayanan bay palayo asal maina'an. Ina'an isab sikatimukan saga a'a ma bihing tampe, ma gintana'an. ² Jari aheka pamandu' e' si Isa ma saga a'a inān, pandu' pamaralilan. Buwattitu pamandu'na, yukna, ³ “Pakale kam. Aniya' inān dakayu' a'a pehē' ni humana anaboran bigi-tinanom. ⁴ Pagsabodna itu, aniya' bigi-tinanom kasehe' apakpak ni bihing lān. Sakali pina'an saga manuk-manuk anittuk iya. ⁵ Aniya' isab bigi-tinanom kasehe' apakpak ni kabatuhan ariki' tana'na. Bigi-tinanom inān al'kkas patomo' sabab mbal alalom tana'na. ⁶ Sagō' pasilak pa'in llaw, magtūy alūs ugbusna inān sampay alanos, sabab halam alalom gamutna. ⁷ Aniya' du isab bigi-tinanom apakpak ni t'ngnga' sagmot itingan. Makasubud pa'in sagmot inān, magtūy kasembolan tinanom ati mbal magbuwa'. ⁸ Na, ya bigi kasehe' wa'i apakpak ni tana' ahāp. Manjari

saga bigi-tinanom itu patomo' maka pasulig ati magbuwa' ahāp. Aniya' batang kasehe' amuwan buwa' sarang-sarang, aniya' kasehe' amuwan buwa' aheka, maka aniya' isab kasehe' amuwan buwa' lumandu'an to'ongan hekana. ⁹ Na," yuk si Isa, "sasuku kam makakale, ikutunbi to'ongan."

*Angkan si Isa Magparalilan Bang Amandu'
(Matiyu 13:10-17; Lukas 8:9-10)*

¹⁰ Manjari itu, magla'anan pa'in katimukan a'a he', pasekot ni si Isa saga mulidna kasangpū' maka duwa maka saga a'a kasehe'an bay maina'an. Tinilaw iya e' sigām pasal kissa bay pamaralilna ma sigām bang ai hatina.

¹¹ Anambung si Isa, yukna, "Ka'am ilu kabuwanan pangita'u bo' supaya tahatibi pasal kapagparinta Tuhan ma saga a'a suku'na, ya dalam pata'una ni manusiya' kasehe'. Saguwā' saga a'a kasehe'an, ya ma luwasan, subay kinissahan saga kissa pamaralilan, ¹² supaya sigām makasali' ni bay tasulat ma deyom Kitab, ya yuk-i,

'Ang'nda' du sigām sagō' mbal maka'nda'.

Akale du sigām sagō' mbal makahati.

Bang ngga'i ka buwattē', bay du sigām pabalik magta'at ni Tuhan bo' niampun dusa sigām.'

*Pamahati Pasal A'a Anaboran Bigi-tinanom
(Matiyu 13:18-23; Lukas 8:11-15)*

¹³ "Na," yuk si Isa ma sigām, "dalam bahā' tahatibi bay pamaralilku ma ka'am he'? Bang he'-i mbal tahatibi daka buwattingga e'bi angahati ma pamaralilan kamemon ya pamandu'ku.

¹⁴ Ya a'a magsabod bigi-tinanom he', ya na a'a magnasihāt palman Tuhan. ¹⁵ Maka saga a'a kasehe'an sali' dalil lān bay kapakpakan bigi-tinanom inān. Pagkale pa'in sigām ma palman Tuhan, magtūy pina'an nakura' saitan angandagtu' palman Tuhan ya patanom ma deyom atay sigām. ¹⁶ Saga a'a kasehe'an sali' dalil tana' kabatuhan bay kapakpakan bigi-tinanom inān. Pagkale sigām ma palman Tuhan, magtūy tinaima' e' sigām maka kinōgan sigām. ¹⁷ Sagō' palman Tuhan itu halam bay anganggamut palalom ma deyom atay sigām, angka pagiman sigām mbal anatas pat'ggol. Ta'abut pa'in sigām t'kkahan susa atawa nila'at e' pagkahi sigām ma sabab pameya' sigām ma palman Tuhan, magtūy sigām ang'bba min pagiman sigām. ¹⁸ Saga a'a kasehe'an isab sali' dalil tana' bay katomo'an sagmot itingan. Takale e' sigām palman Tuhan, ¹⁹ saguwā' abimbang pikilan sigām e' kahālan deyom dunya itu. Ya na pa'in ahalga' ma sigām pangalta' maka ai-ai kinanapsuhan. Jari palman Tuhan mbal amuwa' ma deyom atay sigām, sali' dalil tinanom bang kasembolan e' sagmot. ²⁰ Saguwā' saga a'a kasehe'an sali' dalil tana' ahāp. Takale e' sigām palman Tuhan ati tinaima' e' sigām. Jari magbuwa' du palman Tuhan ma deyom atay sigām, sali' dalil tinanom. Kasehe'an amuwan buwa' sarang-sarang hekana, kasehe'an buwa' aheka, maka kasehe'an isab amuwan buwa' lumandu'an to'ongan hekana."

Palita'an Tinambunan
(Lukas 8:16-18)

²¹ Ah'lling isab si Isa ma sigām, yukna, “Aniya' bahā' magpalita'an bo' turunganna maka undam atawa pat'nna'na ma deyo' kantil? Tantu mbal. Subay pat'nna'na ma diyata' papaganna. ²² Bang itu niralil,” yukna, “ai-ai kamemon tinapukan ma buwattina'an pinaluwas du ma sinosōng, maka ai-ai mbal tahati ma buwattina'an tahati du ma sinosōng. ²³ Sasuku kam makakale, ikutunbi to'ongan.”

²⁴ Yuk si Isa isab ma sigām, “Isbatunbi pahāp ai-ai takalebi sabab bang ahāp pangisbatbi ahāp isab palsuku'an ya pinaniya'an ka'am, maka kin'nnopan lagi' ma ka'am. ²⁵ Hatina itu bang a'a aniya' kata'una kin'nnopan gi' ta'una. Saguwā' sai-sai mbal makahati, kinulangan lagi' bay panghatina.”

Paralilan Pasal Kapasulig Bigi-tinanom

²⁶ Amandu' gi' si Isa, yukna, “Buwattitu isab pagparinta Tuhan ma manusiya', ya dalilna sali' bigi-tinanom sinaboran e' a'a ma tana'na. ²⁷ Aubus pa'in e'na anabod, atuli iya ma waktu sangom ati abati' waktu llaw bo' maghinang hinangna kasehe'. Jari bigi-tinanom bay sab-oranna patomo' maka pasuligan di-na, sagō' mbal kinata'uwan e' a'a inān bang buwattingga kasuligna. ²⁸ Patomo' asal bigi-tinanom pagka ma deyom tana' na, ati pasōng amuwan buwa'. Tagna' pasaha', bo' anungkalling, bo' buwa' atiguma' na. ²⁹ Pagtahak pa'in buwa' itu, magtūy pinak'ttu' e' tag-dapu tana' sabab ta'abut na waktuna.”

*Paralilan Pasal Bigi-tinanom Landu' Anahut
(Matiyu 13:31-34; Lukas 13:18-19)*

³⁰ Amandu' gi' si Isa, yukna, “Ai pamasali'antam pagparinta Tuhan? Ai pamaralilantam?” ³¹ Ya pagparinta Tuhan ma manusiya’,” yukna, “sali' dalil dansolag bigi-tinanom ariki'-diki'. Tagna' tinanom bigi itu ma deyom tana' anahut asal min bigi-tinanom kamemon ma deyom dunya. ³² Sagō' pagtanom pa'in, anomo' du ati palabi heyana min tinanom kamemon. Pa'aslag saga sangana, angkaan pina'an saga manuk-manuk angahinang pugaran ma sindunganna.”

³³ Aheka saga paralilan buwattē' bay pagguna e' si Isa pagnasihatna ma saga a'a, ingga-ingga ya takannal e' sigām. ³⁴ Mbal iya amissala ma saga a'a kasehe' bang ngga'i ka paralilan ya pamissalana. Sagō' bang hal iya maka saga mulidna, pinahati e'na bissalana kamemon ma sigām.

*Baliyu maka Goyak
(Matiyu 8:23-27; Lukas 8:22-25)*

³⁵ Manjari itu ma llaw ina'an-i, bo' abay kohap na, ah'ling si Isa ma saga mulidna. “Sūng kitam,” yukna, “pauntas ni dambila' danaw e'.” ³⁶ Ni'bbahan kaheka'an a'a inān ati paruwa' saga mulid inān ni bayanan ya asal paningkō'an si Isa, ati binowa iya e' sigām. Aniya' isab saga bayanan kasehe' pa'abay ma sigām. ³⁷ Sakali itu aniya' hunus parugpak ni danaw inān. Sōng-sōng na sigām abuhaw sabab sinasa' e' goyak. ³⁸ Bo' si Isa iya ina'an ma buli', atuli pasandig

ma ū'an. Na, binati' iya e' saga mulidna, yuk-i, "Tuwan Guru, mbal ka bahā' asusa? Itiya' kitam song abuhaw!"

³⁹ Jari punduk si Isa bo' yampa soho'na baliyu maka goyak inān pahali. "Sarang na," yukna ma danaw. "Pat'ddo' ka!" Magtūy pahali baliyu maka t'ddo' to'ongan danaw inān. ⁴⁰ Yukna isab ma saga mulidna, "Angay kam tināw? Mbal gi' bahā' kam angandol ma aku?"

⁴¹ Sagō' sidda sigām sinōd tāw, angkan sigām magtilaw-tilawan di-sigām, yuk-i, "Sai bahā' a'a itu? Minsan baliyu maka goyak ameya' du ma panoho'anna!"

5

A'a Sinōd Saitan Kapala'anan e' si Isa (Matiyu 8:28-34; Lukas 8:26-39)

¹ Manjari itu patandan disi Isa ni dambila' danaw Jalil, ni lahat saga a'a Gerasa. ² Pagdeyo' pa'in si Isa ni gintana'an aniya' pasampang ni iya dangan a'a bay paluwas min deyom kakubulan maina'an, a'a sinōd saitan. ³ Pat'nna' asal iya ma deyom kakubulan. Mbal iya kaengkotan e' a'a minsan kilikili basi' ya pangengkot iya. ⁴ Min heka iya bay niengkotan ma tape'-tanganna sagō' ab'kkat sadja e'na saga kilikili. Tab'kkat isab e'na engkot tape'na ati halam aniya' makahawiran iya sabab kosogna. ⁵ Ya sadja hinangna llaw-sangom hal magpehē'-pi'itu ma deyom kakubulan maka ma kabūd-būran. Angolang na pa'in iya pakosog sampay magkanaman di-na maka batu.

⁶ Na, pag'nda' a'a itu ma si Isa min katāhan lagi', paragan iya bo' pasujud ma dahuanna. ⁷ Akosog pangalinganna ma si Isa, yukna, "O Isa, Anak Tuhan Mahatinggi! Ai kagunahannu ma aku? Anapa ka ma ōn Tuhan, da'a aku binasahun." ⁸ Angkan buwattē' junjungna sabab aniya' bay panoho'an si Isa ma saitan e', ya yukna, "Ala'an ka min deyom baran a'a ilu, saitan!"

⁹ Tinilaw iya e' si Isa, yukna, "Sai ōnnu?"

Yuk sambung l'lla inān, "Ōnku Laksa'an sabab kami itu asal aheka." ¹⁰ Ati angamu'-ngamu' na pa'in saga saitan inān ma si Isa bang pa'in sigām mbal pinala'an min lahat inān.

¹¹ Jari aniya' ba'anan bawi magkakanan maina'an ma lorosan būd, landu' aheka. ¹² Sakali angamu'-ngamu' saga saitan ma si Isa, yuk-i, "Soho'un kami pehē' ni saga bawi inān, pasōrun kami ni deyom baran sigām." ¹³ Na, pinaba'id e' si Isa saga saitan inān ati paluwas sigām min baran a'a bo' yampa pasōd ni baran saga bawi. Magtūy maglumpat magdaganan ba'anan bawi inān min pampang tudju ni deyom danaw bo' yampa alembo kamemon. Ya heka bawi maglembohan inān aniya' kulang-labi duwangibu.

¹⁴ Pag'nda' itu e' saga magi'ipāt inān, paragan sigām ni da'ira maka ni saga a'a maghuma angahaka pasal pakaradja'an itu. Jari sasuku makakale bay pehē' ang'nda'. ¹⁵ Pagt'kka sigām ni atag si Isa, ta'nda' a'a bay sinōd saitan laksa'an e'. Ina'an iya aningkō', magsin'mmek na maka ahāp na akkal-pikilanna. Jari tināw

sigām. ¹⁶ Sinuli-sulihan isab sigām e' saga a'a bay maka'nda' pasal bay tajari ma a'a sinōd saitan maka ma pasal saga bawi. ¹⁷ Jari angamu' junjung saga a'a inān ma si Isa bang pa'in iya ala'an min lahat sigām.

¹⁸ Manjari itu, pasalta' pa'in si Isa paruwa' ni bayanan, angamu' a'a bay sinōd saitan inān ameya' ma iya.

¹⁹ Sagō' mbal si Isa. Yukna ma iya, “Amole' na ka ni lahatnu, ni saga lūng-kampungnu. Haka'in sigām pasal hinang aheya ya bay tahinang e' Tuhan ma ka'a maka pasal ka'ase'na ma ka'a.”

²⁰ Manjari ala'an a'a inān minnē' bo' angalatag lahat niōnan Sangpū' Da'ira angahaka'an saga a'a mahē' pasal hinang aheya bay tahinang ma iya e' si Isa. Ati ainu-inu ma iya saga a'a kamemon.

*Onde'-onde' Amatay maka D'nda Asaki
(Matiyu 9:18-26; Lukas 8:40-56)*

²¹ Na, amayan si Isa pehē' ni dambila' danaw Jalil bo' pabīng ni bay baina. Jari itu, pagt'kkana ni bihing, aheka to'ongan saga a'a patimuk ni iya.

²² Aniya' isab pina'an dakayu' nakura' langgal, ōnna si Jayrus. Pag'nda'na ma si Isa, pasujud iya ni atag tape'na ²³ maka e'na angamu'-ngamu'. “Tuwan,” yukna, “arai' na amatay anakku d'nda-d'nda. Dai' lagi' ka amat'nna' tangannu ma iya bo' pauli' sakina ati allum.” ²⁴ Sakali ameya' si Isa ma iya. Aheka to'ongan saga a'a parongan isab ma iya, angka sidida asembol.

²⁵ Na, aniya' maina'an dakayu' d'nda sakihan, sangpū' na maka duwantahun dalam atitis laha'na. ²⁶ Minsan aheka doktol bay kalabayanna sampay aubus na kamemon sinna panamba, dalam aniya' kagām-gāmanna. Gom pa'in anambahina sakina. ²⁷ Manjari takale e' d'nda itu sulisuli pasal si Isa, angkan iya palamud ma ba'anan a'a inān ati pasekot iya ni si Isa min buli'an. ²⁸ Ah'lling iya ni baranna, yukna, "Bang sadja tasagidku minsan la'a hal tōng s'mmekna, kauli'an du aku."

²⁹ Pagsagidna pa'in, saru'un-du'un pahondong laha'na ati tananamna ma deyom baranna in iya kauli'an na. ³⁰ Magtūy tananam isab e' si Isa aniya' barakat bay paluwas min baranna, angkan iya pahondong bo' palingi' ni saga a'a ma buli'anna. Yukna, "Sai bay ang'ntanan aku?"

³¹ Ya sambung saga mulidna, "Tuwan, ta'nda'nu heka a'a pagipit itu ni ka'a! Ati tilawnu bang sai ang'ntanan ka'a!"

³² Sagō' amiha-miha lagi' si Isa bang sai bay ang'ntanan iya. ³³ Jari d'nda inān, pagka kata'uwanna in iya kauli'an na, pehē' ni si Isa maka e'na amidpid sabab tināw sidda. Pasujud iya ma atag tape' si Isa bo' magsab'nnal. ³⁴ Yuk si Isa ma iya, "Arung, kauli'an na ka ma sabab pangandolnu ma aku. Pehē' na ka, da'a ka asusa. Kauli'an na ka to'ongan."

³⁵ Manjari itu, hinabu pa'in si Isa amissala ni d'nda inān, aniya' saga a'a at'kka pina'an min luma' si Jayrus amowahan iya lling, yuk-i, "Amatay na anaknu. Da'a pamale'un guru ilu!"

³⁶ Sagō' halam niasip e' si Isa lling sigām. Yukna ni si Jayrus, “Da'a ka tināw, angandol sadja ka.” ³⁷ Jari halam aniya' nirūlan e' si Isa pabeya' ma iya, luwal si Petros maka duwangan magdanakan e', si Yakub maka si Yahiya. ³⁸ Makat'kka pa'in sigām pehē' ni luma' si Jayrus, anā, ta'nda'na aheka a'a maghiluhala'. Magtangisan sigām maka maglemong pakosog. ³⁹ Pasōd si Isa ni deyom luma' bo' yukna ma saga a'a maina'an, “Magay kam maghiluhala' maka magtangis ilu? Halam du amatay onde' ilu. Hal iya atuli.”

⁴⁰ Pinagtittowahan iya e' sigām, angkan sigām sinō' paluwas kamemon. Binowa e'na ina'-mma' onde' maka mulidna t'llungan pasōd ni deyom bilik ya kamaina'an d'nda-d'nda. ⁴¹ Binalutan e' si Isa tanganna ati yukna ni iya ma buwat bahasa sigām, “Talita kum.” (Hatina ma bahasatam, “Arung, soho'ta ka papunduk.”)

⁴² Saru'un-du'un du papunduk onde' inān bo' pal'ngngan ma deyom luma'. Umulna sangpū' maka duwantahun. Jari ainu-inu to'ongan saga a'a inān kamemon. ⁴³ Binanda'an sigām e' si Isa sinō' da'a angahaka ni sai-sai pasal ina'an-i. Soho'na isab pinakan onde' inān.

6

Si Isa Sinulak e' saga A'a Nasaret (Matiyu 13:53-58; Lukas 4:16-30)

¹ Ala'an si Isa minnē' bo' pabīng ni da'ira Nasaret ya kauman luggiya'. Ameya' isab saga mulidna. ² Manjari itu, pag'llaw Sabtu' pa'in,

anagna' iya amandu' ma deyom langgal, ati ainu-inu kaheka'an saga a'a ya akale ma iya. Yuk sigām, “Oy! Minningga bahā' pangā'anna pangadji'na itu? Pangita'u ai bahā' bay pamuwan ma iya, angkan iya makahinang saga hinangna kawasahan itu? ³ Bang kami mbal asā', ya na ko' itu karpentero, anak si Mariyam, danakan disi Yakub maka si Joses maka si Judas maka si Simun. Maka saga danakanna d'nda itiya' isab ma lūngantam itu.” Ati ala'at atay sigām ma si Isa.

⁴ Angkan yukna ma sigām, “In nabi pinagad-datan asal ma sabarang lahat. Ya sadja mbal magaddat ma iya bang a'a min lahatna luggiya' maka saga lahasiya'na maka saga sehe'na magdaluma'.”

⁵ Jari dalam aniya' hinang makainu-inu tahi-nang e' si Isa mahē'. Luwal saga a'a sakihan salat bay pat'nna'anna tanganna bo' kauli'an. ⁶ Ainu-inu to'ongan iya bang angay saga a'a maina'an mbal angandol ma iya.

Kasangpū' maka Duwa Mulid Sinō' Magnasi-hat

(Matiyu 10:5-15; Lukas 9:1-6)

Na, talatag e' si Isa saga kaluma'an ma jad-jahan inān amandu'an saga a'a. ⁷ Nilingan e'na saga mulidna kasangpū' maka duwa pehē' ni iya, ati soho'na sigām pal'ngngan duwangan-duwangan magnasihat lapal Tuhan. Bay sigām buwananna kawasa pamala'an saga saitan min deyom baran a'a, ⁸ ati soho'na sigām subay mbal amowa lutu', atawa puyu' pamowahan ai-ai, atawa sīn ma deyom sabitan sigām.

Luwal tungkud ya makajari binowa e' sigām. ⁹ Makajari sigām magtaumpa', sagō' mbal sigām tinugutan amowa badju' pagsalinan. ¹⁰ Yuk si Isa ma sigām, “Bang kam ganta' sinagina e' a'a sinō' pasōd ni luma'na, subay maina'an pahanti'anbi sampay ta'abut waktu katulakbi min lahat inān. ¹¹ Maka bang aniya' lahat pat'kkahanbi bo' mbal anagina ka'am saga a'ana, atawa mbal bilahi akale ma ka'am, ala'an kam min kaluma'an ina'an. Paspasinbi dahū bagunbunna min tape'bi, tanda' saksi' in ka'am apuwas min sigām.”

¹² Jari magl'ngnganan na saga mulid mag-nasihat. Yuk pagnasihat sigām in manusiya' subay ang'bba to'ongan min dusa sigām sampay papinda ni Tuhan. ¹³ Aheka saga saitan bay tapala'an e' saga mulid e' min deyom baran a'a, maka aheka a'a sakihan bay sinapuhan maka ns'llan, manjari kauli'an.

*Kamatay si Yahiya Magpapandi
(Matiyu 14:1-12; Lukas 9:7-9)*

¹⁴ Manjari itu takale e' Sultan Herod pasal kahinangan si Isa, sabab abantug ōnna ma kalahat-lahatan. Magupama isab saga a'a ma pasalna. Aniya' a'a kasehe'an magpa'in, yuk-i, “Si Yahiya Magpapandi bay pinakallum pabīng min kamatayna ya angkan tahinangna saga hinganng kawasahan inān.”

¹⁵ Yuk a'a kasehe', “Nabi Elija ko' inān!”

Aniya' isab a'a kasehe' ah'lling, yuk-i, “Nabi ko' inān buwat saga kanabi-nabihan bay ma masa awal e'.”

16 Sagō' pagkale itu e' si Herod, yukna, “Si Yahiya ko' inān, ya bay soho'ku pinonggolan kōkna. Allum na iya pabīng.” 17-18 Angkan buwattē' pah'lling si Herod sabab iya ya bay magpanoho'an anaggaw si Yahiya. Sinō' iya nihengkotan maka kilikili bo' yampa ni'isi ni deyom kalabusu. Buwattitu ya kahālanna: sultan Herod itu bay angah'nda si Herodiyas h'nda siyalina si Pilip, bo' pa'in allum lagi' si Pilip e'. Manjari itu, pagka magtimbul na sigām, pinabukagan sultan Herod e' si Yahiya, yuk-i, “Mbal manjari bang ka magtimbul maka h'nda danakannu! Dusahan ka!”

19 Na, ya ina'an sababanna angkan ala'at atay si Herodiyas ma si Yahiya. Ya kabilahianna subay pinapatay. Sagō' dalam iya karūlan sabab 20 aloman si Herod ma si Yahiya. Kinata'uwan asal e'na in si Yahiya a'a abontol maka a'adil. Angkan iya bay nihampanan e' si Herod. Bilahi sidda akale si Herod ma pagnasihat si Yahiya, minsan makasasaw pikilanna.

21 Sakali aniya' waktu pamarūl kabaya'an si Herodiyas. Ta'abut pa'in llaw panabu kapaganak ma sultan Herod, magpajamu iya ma saga bag'llal ma pagsultananna, maka ma saga nakura' kasundaluhanna, maka ma saga a'a taga-ōn ma lahat Jalil. 22 Na, atimuk pa'in saga a'a, pasōd pina'an anak si Herodiyas budjang angigal, ati kasulutan sidda si Herod maka saga a'a maglurukan e'. Jari amissala sultan ni budjang inān, yukna, “Angamu' sadja ka. Ai-ai kabaya'annu, pamuwanku du ma ka'a.” 23 Anapa lagi' iya, yukna, “Sapahanta ka, ai-ai amu'nu

ni aku, pamuwanku to'ongan ma ka'a minsan santonga' alta'ku kamemon."

²⁴ Paluwas budjang minnē' bo' tilawna ina'na. "Ina'," yukna, "ai subay amu'ku?"

Anambung ina'na, yukna, "Amu'un kōk si Yahiya Magpapandi."

²⁵ Magtūy parai'-dai' budjang angamu' ni sultan, yukna, "Tuwan sultan, ya itu amu'ku ni ka'a, pamuwanun ma aku saru'un-du'un kōk si Yahiya Magpapandi, pinat'nna' ma talam!"

²⁶ Anā, aheya kasusahan sultan sagō' mbal iya bilahi amindahan janji'na sabab bay iya makasapa ma alopān saga luruk e'. ²⁷ Magtūy iya magpanoho'an ma dakayu' sundaluna, sinō' pehē' angā' kōk si Yahiya. Jari pehē' na sundalu inān bo' amonggolan kōk si Yahiya ma deyom kalabusu lagi'. ²⁸ Puwas e' pinat'nna' e'na ma talam bo' yampa bowana pehē' ni budjang e'. Jari sinōngan e' budjang ni ina'na. ²⁹ Makakale pa'in saga mulid si Yahiya pasal ina'an-i, pehē' sigām angā' patayna kinubul.

Limangibu Heka A'a Pinakan e' si Isa

(Matiyu 14:13-21; Lukas 9:10-17; Yahiya 6:1-14)

³⁰ Na, pabīng ni si Isa saga a'a kawakilanna ati nihaka'an iya pasal kamemon bay tahinang sigām maka bay tapamandu' sigām ma saga a'a. ³¹ Na, aheka a'a magpehē'-pi'itu ma atag ina'an, ya po'on sigām mbal makaluhaya minsan magkakan. Angkan yuk si Isa ni saga mulidna, "Sūng kitam ni lahat dalam maga'a, kitam-kitam sadja, bo' supaya kam makahali-hali minsan

mbal at'ggol.” ³² Jari amusay sigām minnē' tudju ni lahat l'ngngaw-l'ngngawan, hal sigām sadja.

³³ Saguwā' aheka a'a bay maka'nda' katulak sigām, ati takilā sigām. Manjari aheka saga a'a min kaluma'an inān kamemon, magdai'-dai' amaklay min bihing susulan tudju ni patan-danan disi Isa ati makarahū at'kka pehē'.

³⁴ Pagdeyo' pa'in si Isa, ta'nda'na ba'anan a'a itu, landu' to'ongan aheka. T'kkahan iya ase' ma sigām sabab sapantun sigām bili-bili dalam aniya' angupiksa'. Jari aheka pamandu' ma sigām. ³⁵ Pagka abay kohap na, pehē' saga mulidna ni iya. Yuk sigām, “Tuwan, sōng sangom na, maka itiya' kitam ma lahat l'ngngaw-l'ngngawan. ³⁶ Soho'un lagi' saga a'a itu pehē' ni kaluma'an maka ni saga maghuhuma ma kareya-reyahan itu bo' makab'llihan di-sigām kinakan.”

³⁷ Sagō' anambung si Isa, yukna, “Ka'am na ya amakan sigām,” yukna.

Yuk sigām ma iya, “Ē! Ba'anan a'a itu, subay tamba a'a walumbulan t'ggolna bo' aniya' makab'llihan sigām tinapay! Ati soho'nu kami am'lli?”

³⁸ Atilaw si Isa, yukna, “Pila heka tinapaybi ilu? Nda'unbi pehē'.”

Pagta'u pa'in, yuk sigām, “Lima du tinapay maka duwa daing.”

³⁹ Manjari magpanoho'an si Isa ma saga mulidna. Sinō' pinatingkō' saga a'a inān kamemon magtumpuk-tumpuk ma kaparangan.

⁴⁰ Makatingkō' pa'in sigām, aniya' limampū', atawa dahatus a'a ma datumpuk. ⁴¹ Jari niā' e' si Isa lima tinapay maka duwa daing he' bo'

pahangad tudju ni langit magsukul ni Tuhan. Pinagpōng-pōng e'na tinapay ati sōnganna ni saga mulidna bo' pinagtopod-toporan saga a'a. Ya du duwa daing, bay pinagbahagi'-bahagi' e'na isab ma sigām kamemon. ⁴² Magkakanan na saga a'a inān kamemon sampay mag'ssohan na. ⁴³ Pagubus pa'in sigām amangan, tinipun e' saga mulid kapin tinapay maka daing, ati ap'ngo' sangpū' maka duwa ambung aheya. ⁴⁴ Ya a'a bay amangan inān aniya' saga limangibu bang hal l'lla ni'itung.

*Si Isa Lum'ngngan ma Kuwit Tahik
(Matiyu 14:22-33; Yahiya 6:15-21)*

⁴⁵ Puwas inān magtūy anoho' si Isa ma saga mulidna subay paruwa' ni bayanan. Pinarahū sigām e'na pauntas ni dambila' danaw ni da'ira Betsaida, sabuna amapole' kaheka'an a'a inān. ⁴⁶ Tapapole' pa'in, patukad si Isa anambahayang ma bīd-bīd. ⁴⁷ Sangom pa'in lahat, ina'an saga mulidna ma t'ngnga' danaw bo' si Isa ina'an ma deya dangan-danganna. ⁴⁸ Ta'nda'na saga mulidna kahunitan magdayung sabab anagga' sigām baliyu. Jari itu, pagdai' llaw pa'in, pehē' iya tudju ni sigām pal'ngngan min kuwit tahik. Arāk kalabayan e'na saga mulidna, ⁴⁹ saguwā' ta'nda' iya e' sigām pal'ngngan ma kuwit tahik, ati pangannal sigām umagad. Magsilahak to'ongan sigām, ⁵⁰ sabab niomagad sigām kamemon pag'nda' sigām ma iya.

Sagō' amissala magtūy si Isa ma sigām. "Paiman kam," yukna. "Aku ko' itu. Da'a kam tināw." ⁵¹ Jari paruwa' si Isa ni bayanan bo'

pabihing ni saga mulid e'. Pagduwa' pa'in, pahali baliyu. Tak'bbal isab atay sigām. ⁵² Sabab halam tahati e' sigām pasal kahinang si Isa ma tinapay. Tu'ud sigām atuwās pinandu'an.

Saga A'a Gennesaret Kauli'an
(Matiyu 14:34-36)

⁵³ Jari itu, at'kka pa'in sigām ni dambila' danaw, parunggu' sigām ni bihing ma Gennesaret. ⁵⁴ Pagdeyo' pa'in sigām min bayanān, takilā magtūy si Isa e' saga a'a ⁵⁵ ati magdauragan sigām angalatag kalahatan ma jadjahan ina'an-i. Binowa e' sigām a'a taga-saki maka palegehan sigām, maingga-maingga lahat ya kakalehan sigām kamahe'an si Isa. ⁵⁶ Maingga-maingga kat'kkahanna, ai-na ka ma kaluma'an, ai-na ka ma da'ira, ai-na ka ma lahat deya, pinalege magtūy saga a'a asaki ma halaman tabu'. Ati angamu' sigām junjung ni si Isa, bang pa'in pina'abut ni iya tangan saga a'a sakihan minsan la'a hal tōng s'mmekna. Manjari sai-sai bay maka'ntan ma s'mmek si Isa kauli'an du magtūy.

7

Usulan Manusiya' maka Panoho'an Tuhan
(Matiyu 15:1-9)

¹ Na, aniya' patimuk ni si Isa saga Parisi maka saga guru sara' agama bay palūd pina'an min Awrusalam. ² Ta'nda' e' sigām saga mulid si Isa amangan bo' halam bay angose' tangan sigām. Haram kono' bang ma saga Parisi. ³ Ya addat saga Parisi maka kamemon bangsa sigām Yahudi, mbal amangan bang halam bay

makakose' tangan dahū, sabab amogbog usulan bay pang'bba e' ka'mbo'-mbo'an sigām. ⁴ Bang sigām tapole' min tabu' mbal amangan bang dalam bay angose' dahū. Aheka gi' isab saga usulan binogbogan e' sigām, buwat pangose' saga sawan maka sili' maka saga pamanganan tumbaga.

⁵ Angkan tinilaw si Isa e' saga Parisi maka saga guru sara' agama inān, yuk-i, “Angay saga mulidnu mbal amogbog usulan bay pang'bba e' ka'mbo'-mbo'antam ati amangan minsan dalam bay sinussi tangan sigām dahū?”

⁶ Anambung si Isa, yukna, “Ka'am ilu hal magbau'-bau' ameya' ma Tuhan, bo' dalam. B'nnal to'ongan ya bay tasulat e' si Isaya ma deyom Kitab, ya yuk-i,

‘Saga a'a itu, yuk Tuhan, angahulmat aku maka lapal kabtangan sigām,

sagō' alawak deyom atay sigām min aku.

⁷ Ya pagpudji sigām ma aku dalam aniya' pūsna, sabab ya pamandu' e' sigām hal panoho'an bay pinahinang e' manusiya', ngga'i ka deyo' bay min aku.’

⁸ “Ya du ka'am,” yuk si Isa, “anaikutan panoho'an Tuhan ati usulan manusiya' ya bogboganbi. ⁹ Apanday kam pahāp!” yukna. “Taiku-tanbi panoho'an Tuhan supaya bogboganbi saga usulan bay pang'bba e' kamatto'ahanbi! ¹⁰ Kira-kirahunbi sara'-panoho'an ya bay tasulat e' si Musa, ya yuk-i, ‘Wajib kam magaddatan mma'bi maka ina'bi.’ Maka itu gi', ‘Sai-sai ah'lling ala'at ma mma'na atawa ina'na, a'a inān subay pinapatay.’ ¹¹ Sagō' ka'am,” yuk si Isa,

“magsaddī-saddī ya pamandu'bi ma saga a'a. Ma pamandu'bi, bang aniya' ganta' amissala ni ina'-mma'na, yukna, 'Mma', atawa Ina', arak bay panabangku ka'a kaniya'ku itu, sagō' mbal na sabab pagkulban.*” ¹² Na, bang buwattē' pamissala a'a ina'an,” yuk si Isa, “mbal na iya pahinangbi ai-ai panabangna ma mma'na atawa ina'na. ¹³ Manjari minnē' pahalambi dī panoho'an Tuhan ati pandu'anbi saga usulan bay pang'bba e' ka'mbo'-mbo'anbi. Maka aheka gi' isab saga kahinanganbi buwattē'.”

*Ya Makatamak Pangatayan Manusiya'
(Matiyu 15:10-20)*

¹⁴ Puwas e' nilinganan ba'anan a'a inān e' si Isa, sinō' patimuk pabīng ni atagna. Yukna ma sigām, “Pakale kam kamemon ma bissalaku itu. Hatiunbi to'ongan. ¹⁵ Nggai' ka kinakan pasōd ni deyom baran a'a ya makalumu' iya. Ya makalumu' iya saga ai-ai ya paluwas min deyom atayna. ¹⁶ Sasuku kam makakale, ikutunbi to'ongan.”

¹⁷ Jari makala'an pa'in si Isa min saga a'a inān, pasōd iya ni deyom luma' ati tinilaw e' saga mulidna pasal bay pamandu'na he'. ¹⁸ Yukna ma sigām, “Ka'am isab, halam aniya' panghatibi? Angay mbal kata'uwanbi? Bang aniya' kinakan pasōd ni deyom baran a'a bay min luwasan, mbal makalumu' iya. ¹⁹ Sabab mbal makasampay ni pangatayanna sagō' pasōd ni deyom b'ttongna bo' yampa paluwas min

* **7:11** 7:11 Kulban, hatina 'pamasuku' ni Tuhan'.

baranna.” Minnē' tapahati e' si Isa in kinakan kamemon halal asal.

²⁰ Yuk si Isa lagi', “Ya paluwas min deyom pangatayan manusiya', ya na he' makalumu' iya.

²¹ Sabab deyom atayna to'ongan ya paluwasan hona'-hona'na ala'at. Ya he' po'onna angkan iya maghinang kala'atan, buwat saga angahinang kahina'an ma d'nda, anangkaw, amapatay, angaliyu-lakad, ²² anganapsuhan kaniya' a'a kasehe'an, angakkal, magba'is, angimbū, angalimut, magmalangkahi, maka magkarupangan. ²³ Saga kala'atan itu kamemon,” yuk si Isa, “paluwas min deyom pangatayan a'a, angkan iya alumu'.”

*Pangandol D'nda Bangsa Girik
(Matiyu 15:21-28)*

²⁴ Jari palanjat si Isa minnē' tudju ni jadjahan da'ira Tira. Mahē' pa'in, pasōd iya ni dakayu' luma' bo' pahanti' mahē'. Kabaya'anna subay dalam aniya' makata'u pasal kamahē'na, sagō' mbal kalimbungan. ²⁵ Aniya' d'nda maina'an bay makakale pasal si Isa. D'nda itu taga-anak d'nda-d'nda sinōd saitan. Jari pagkalena pasal kamahē' si Isa magtūy iya pehē' pasujud ni atag tape'na. ²⁶ In d'nda itu ngga'i ka Yahudi sagō' bangsa Piniki min lahat Siriya. Jari angamu' iya junjung ni si Isa bang pa'in pinala'an saitan min baran anakna. ²⁷ Sagō' anambung si Isa magparalilan, yukna, “Subay pina'sso dahū saga anak lissi sabab mbal manjari niā' kinakanna bo' nilarukan ni saga ero'.”

28 “B'nnal, Tuwan,” yuk d'nda. “Sagō' min-san saga ero' ma deyo' lamisahan amangan du momok kinakan ya apakpak e' onde'.”

29 Manjari ah'lling si Isa ma iya, yukna, “Amole' na ka. Nirūlan du ka ma sabab bissalanu ilu. Ala'an na saitan min deyom baran anaknu.”

30 Amole' na d'nda ati tabākna anakna palege ma pabahakanna. Halaman na saitan.

A'a Bisu maka Umaw Kauli'an

31 Ala'an si Isa min jadjahan Tira inān pabalik ni atag danaw Jalil. Niuntas e'na lahat Sidun, labay isab min lahat niōnan Sangpū' Da'ira.

32 Na, aniya' a'a bisu mbal agon makabissala pabontol, binowa ni si Isa e' saga a'a. Angamu' sigām junjung ni si Isa bang pa'in pinat'nna' tanganna ma sehe' sigām. 33 Jari binowa iya e' si Isa pasaddi min deyom kaheka'an, ati tinampongan e' si Isa tainga a'a he'. Angaludja' isab si Isa, bo' yampa ntananna d'lla' a'a he'. 34 Puwas e' pahangad si Isa ni langit bo' anganapas paheya. Yukna ni a'a bisu maka aumaw inān, “Eppata!” Hatina “Paukab na kam!”

35 Makakale magtūy tainga a'a inān. Pinausay magtūy d'lla'na ati abontol na e'na amissala.

36 Jari niamay-amayan saga a'a inān e' si Isa, sinō' da'a angahaka ni sai-sai ma pasal ina'an-i. Sagō' mangkinna sigām sinō' da'a angahaka, mangkinna sigām angahaka. 37 Jari ainu-inu to'ongan sasuku makakale. “A'a itu,” yuk sigām, “ahāp sidda kahinanganna kamemon. Minsan a'a bisu tapakale e'na, a'a umaw tapabissala e'na.”

8

*Mpat Ngibu A'a Pinakan e' si Isa
(Matiyu 15:32-39)*

¹ Mbal at'ggol minnē' aheka isab saga a'a patimuk pina'an. Pagka halam aniya' kinakan sigām, nilinganan e' si Isa saga mulidna pehē' ni iya. Yukna ma sigām, ² “Ma'ase' aku ma ba'anan a'a itu sabab kat'llu na llaw itu ya kamaitu sigām ma aku, maka halam aniya' kinakan sigām. ³ Bang sigām papole'ku ma halam bay makakakan, arakala' pinunung sigām ma pal'ngnganan, sabab aniya' kasehe' atā pamole'an sigām.”

⁴ Yuk saga mulidna ma iya, “Na, maingga bahā' pangā'anta kinakan sarang pamakan kaheka a'a itu? Itiya' kitam ma lahat halam aniya' kaluma'anna itu!”

⁵ Atilaw si Isa ma sigām, yukna, “Pila solag tinapaybi ilu?”

“Pitu',” yuk sambung sigām.

⁶ Manjari sinoho' e' si Isa katimukan a'a inān magtingkō'an ma tana'. Niā' e'na pitu' tinapay inān bo' magsarang-sukul ni Tuhan. Puwas e' pinagpōng-pōng e'na bo' yampa sōnganna ni saga mulidna, ati tinopod-toporan ba'anan a'a inān e' sigām. ⁷ Aniya' isab ma sigām saga daing anahut, salat hekana. Pinagsukulan e' si Isa bo' tinopod-topod isab e' mulidna ma saga a'a he'. ⁸ Jari magkakanan sigām kamemon sampay asso. Puwas e' aniya' pitu' ambung aheya ap'nno' e' kapin kinakan bay tatimuk e' saga mulid. ⁹ Saga a'a bay magkakanan inān, aniya' kulang-labi

mpat ngibu. Manjari pinapole' na sigām e' si Isa, ¹⁰ ati paruwa' iya maka saga mulidna ni bayanan bo' pauntas pehē' ni lahat Dalmanuta.

Saga Parisi Mikipa'nda' Paltanda'an
(*Matiyu 16:1-4*)

¹¹ Pagt'kka disi Isa ni Dalmanuta, aniya' pehē' ni iya saga a'a Parisi amowa iya magsu'al. Bilahi sigām anulayan iya, ya po'on sigām mikipa'nda' paltanda'an, palsaksi'an in iya b'nnal taga-kapatut min Tuhan. ¹² Manjari anganapas si Isa paheya sabab kasusa deyom atayna, ati yukna ma sigām, “Angay bahā' saga a'a ma patahunan itu, hal angamu' paltanda'an. B'nnal ya pangahakaku ma ka'am, dalam aniya' paltanda'an pina'nda'an ka'am.”

¹³ Jari ala'an iya min sigām. Pariyata' iya pabīng ni bay pameya'anna bo' pauntas iya pehē' ni dambila' danaw.

Pagbanda' Pasal Pandu' saga Parisi maka si Herod
(*Matiyu 16:5-12*)

¹⁴ Na, dalam aniya' lutu' tabowa e' saga mulid si Isa, dalam taentom. Luwal dansolag tinapay bay ma deyom bayanan asal. ¹⁵ Jari pinandu'an sigām e' si Isa, yukna, “Kamaya'-maya' kam. Halli'inbi pasulig tinapay min saga Parisi maka pasulig sultan Herod!”

¹⁶ Magsuli-suli saga mulid pasal pah'llingna itu sabab dalam tahati e' sigām. Yuk sigām, “Angkan marai' buwattē' pah'lling si Isa sabab dalam kitam bay amowa tinapay.”

¹⁷ Kinata'uwan asal e' si Isa bang ai ya pagsuli-suli sigām, angka yukna, “Angay kam magsuli-suli pasal dalam aniya' tinapaybi? Dalam gi' tahatibi bahā'? Akulang bahā' akkalbi? ¹⁸ Aniya' matabi sagō' mbal kam maka'nda'. Aniya' taingabi sagō' mbal makakale. Arai' dalam taentombi bay hinangku llaw ina'an-i, ¹⁹ waktu bay kapagpōng-pōngku tinapay lima hekana pamakan saga limangibu a'a. Pila heka ambung aheya bay pangisihanbi kapin kinakan?”

Yuk sigām, “Sangpū' maka duwa.”

²⁰ “Maka tinapay pitu' hekana-i,” yuk si Isa, “ya bay pagpōng-pōngku ma saga a'a mpat ngibu. Pila ambung bay pangisihanbi?”

“Pitu',” yuk sigām.

²¹ “Na,” yukna, “mbal na pa'in kam makahati.”

A'a Buta Kauli'an e' si Isa

²² Jari at'kka na disi Isa ni kaluma'an Betsaida, maka aniya' saga a'a amowa a'a buta. Angamu' sigām junjung bang pa'in iya pinat'nna'an tangan si Isa. ²³ Sakali binalutan e' si Isa tangan a'a buta he' ati niambit e'na paluwas min kaluma'an inān. Ma luwasan pa'in, niludja'an e'na matana bo' yampa pat'nna'na tanganna ni iya. Puwas e' tinilaw iya e' si Isa, “Aniya' bahā' ta'nda'nu?”

²⁴ Patongas a'a he' ang'nda' ni dahuanna. “Aho',” yukna, “aniya' ta'nda'ku saga a'a, sagō' luwana sali' po'on kayu sikal'ngnganan.”

²⁵ Pinat'nna' e' si Isa tanganna ni mata a'a itu, kaminduwana na, jari pagpatongna ma buwattina'an kauli'an na matana maka asawa na e'na ang'nda' ma kamemon. ²⁶ Puwas e' pinapole'

iya e' si Isa maka e'na ah'lling, yuk-i, "Da'a ka pasōd pabīng ni deyom kaluma'an."

*Si Petros Magpasab'nnal Pasal Al-Masi
(Matiyu 16:13-20; Lukas 9:18-21)*

²⁷ Manjari itu palanjai si Isa maka mulidna ni saga kaluma'an ma sakalibut da'ira Kesareya Pilipi. Na, ma labayan pa'in, atilaw si Isa ma saga mulidna, yukna, "Sai kono' aku bang ma pah'lling saga a'a?"

²⁸ Yuk sambung saga mulid e', "Bang ma a'a kasehe'an ka'a kono' si Yahiya Magpapandi. Bang ma a'a kasehe' in ka'a nabi Elija. Maka bang ma a'a kasehe' isab dakayu' nabi ka bay ma masa awal e'."

²⁹ "Na, bang ma ka'am," yuk tilaw si Isa, "sai sa aku itu?"

Anambung si Petros. "Ka'a Al-Masi," yukna, "ya tapene' e' Tuhan." ³⁰ Puwas e' binanda'an e' si Isa saga mulidna, sinō' da'a anghaka ni sai-sai in iya Al-Masi.

*Pamissala si Isa Pasal Kamatayna
(Matiyu 16:21-28; Lukas 9:22-27)*

³¹ Na, minnē' anagna' si Isa amandu'an saga mulidna pasal ai song tum'kka ni iya. "Aku," yukna, "Anak Manusiya', aheka du kabinasaan song pat'kka ni aku. Maka sinulak du aku e' saga pagmatto'ahan maka saga kaimaman alanga maka saga guru sara' agama. Pinapatay du aku sagō' ta'abut pa'in kat'llu llawna, allum du aku pabīng." ³² Pinapasti' to'ongan e' si Isa pah'llingna itu ma sigām, jari binowa iya e' si Petros paokat min kasehe'an bo' supaya

pinabukagan. ³³ Sagō' palingi' si Isa ang'nda' ma saga mulidna ati pabukaganna si Petros. “Ala'an ka min aku, saitan! Ya pamikilnu ilu pikilan manusiya' ko', ngga'i ka pikilan Tuhan.”

³⁴ Jari pinatimuk e' si Isa kaheka'an a'a inān maka saga mulidna. Yukna, “Bang aniya' a'a bilahi ameya' ma aku, subay ngga'i ka kabaya'an baranna ya dūlanna. Subay tanggungna hāgna pamapatayan iya, hatina subay paglilla'na kabinasahan. Minnē' iya makajari ameya' ma aku.

³⁵ Sai-sai allogan kallum-baranna amutawan du kallum-nyawana min Tuhan. Sagō' sai-sai mbal allog ma kallum-baranna, lilla' isab amatay ma sababku maka ma sabab lapal ahāp itu, tantu iya makabāk kallum kakkal. ³⁶ Sababna,” yuk si Isa, “bang aniya' a'a ganta' kaniya'an kamemon alta' deyom dunya itu, bo' dalam aniya' kallumna kakkal, aheya lugi'na. ³⁷ Dalam aniya' tapan-gal'kkatna kallum-nyawana bang amutawan na min iya. ³⁸ Saga a'a ma tahun itu, dusa-han asal kaheka'an sigām maka mbal angisbat Tuhan. Sasuku aiya' anghaka'an saga a'a pasal kapameya'na ma aku maka ma pandu'ku, kinaiya'an isab e'ku. In aku Anak Manusiya' mbal angakuhan a'a inān ma waktu kapi'ituku pabalik. Pabalik du aku aliput e' sahaya Mma'ku, sinehe'an isab aku e' saga mala'ikat asussi.”

9

¹ Amissala gi' si Isa, yukna, “B'nnal ya pah'lingku itu ma ka'am, aniya' maitu ma ka'am mbal amatay sat'ggol dalam ta'nda'na pagparinta Tuhan pinat'nna' beya' maka kawasa aheya.”

*Kapinda Pangluwahan si Isa
(Matiyu 17:1-13; Lukas 9:28-36)*

² Na, palabay pa'in nnom llaw min waktu he'-i, si Petros maka si Yakub maka si Yahiya wa'i binowa e' si Isa patukad ni būd alanga, hal sigām sadja. Maina'an pa'in, apinda pangluwahan si Isa ma pang'nda' sigām. ³ Apote' to'ongan s'mmekna, makasilaw sidda. Halam aniya' magdarakdak ma deyom dunya itu makapapote' s'mmek buwat kapote' s'mmekna inān. ⁴ Panyata' isab pina'an nabi Elija maka nabi Musa, ta'nda' e' saga mulid e' magsuli-suli maka si Isa. ⁵ Ah'lling si Petros ni si Isa, yukna, "Tuwan Guru, ahāp to'ongan isab itiya' kami maitu. Angahinang kami t'llu panggung-panggung pasindunganbi maitu, dakayu' ma ka'a, dakayu' ma si Musa, maka dakayu' ma si Elija." ⁶ Buwattē' tapamūngna sabab mbal kata'uwanna bang ai subay pah'llingna. Aheya sidda tāw saga mulid e'.

⁷ Sakali aniya' gabun bay angalandungan sigām, maka aniya' suwala ah'lling minnē'. Yuk suwala he', "Anakku ko' itu, ya kalasahanku. Iya ya kalehunbi." ⁸ Pag'nda' sigām paruruwambila' ma sigām, halam aniya' a'a ta'nda' sigām, luwal si Isa.

⁹ Manjari itu, paglūd pa'in sigām min būd e', binanda'an sigām e' si Isa, yukna, "Da'a kam angahaka ni sai-sai pasal bay ta'nda'bi ma diyata' būd. Subay na aku, Anak Manusiya', tapakallum pabīng min kamatayku bo' yampa kam angahaka."

¹⁰ Niasip e' sigām kabtangan si Isa itu sagō' magtilaw-tilaw sigām kat'llungan bang ai hatina ya bay yukna pasal kapakallum min kamatay. ¹¹ Sakali tinilaw iya e' sigām, yuk-i, “Angay magpa'in saga guru sara' agama in si Elija subay palahil dahū pi'itu?”

¹² Anambung si Isa ma sigām, yukna, “B'nnal ko' ilu, palahil dahū si Elija min Al-Masi bo' anakapan kamemon. Saguwā' tasulat asal ma deyom Kitab pasal Anak Manusiya' in iya subay makalabay kabinasahan aheya maka subay ni-halipulu. Angay bahā'? ¹³ Sagō' haka'anta kam pasal si Elija. Bay na iya palahil ati tahinang ma iya e' saga manusiya' ai-ai kabaya'an sigām, buwat bay tasulat asal ma deyom Kitab ma pasalna.”

*Onde'-onde' Sinōd Saitan Kauli'an e' si Isa
(Matiyu 17:14-21; Lukas 9:37-43)*

¹⁴ Na, makabalik pa'in disi Isa ni saga mulid kasehe'an, lumandu'an aheka a'a ta'nda' e' sigām magtimuk. Aniya' isab saga guru sara' agama ta'nda' e' sigām magjawab maka saga mulid si Isa kasehe'. ¹⁵ Pag'nda' kaheka'an a'a itu ma si Isa, aheya kainu-inuhan sigām ati paragan sigām anampang iya. ¹⁶ Atilaw si Isa, yukna, “Ai pagjawabanbi ilu?”

¹⁷ Jari aniya' anambung min deyom katimukan a'a inān, yukna, “Tuwan Guru, bay bowaku ni ka'a anakku l'lla sabab sinōd iya saitan umaw. ¹⁸ Kahaba' waktu, bang iya kasangonan e' saitan itu, pinahantak iya ni tana'. Anuput-nuput bowa'na, magtage'ot emponna, maka anuwas

isab baranna. Bay amu'ku pinala'an e' saga mulidnu itu sagō' mbal takole' e' sigām.”

¹⁹ Anambung si Isa, yukna, “Ka'am saga a'a ma tahun itu, dalam to'ongan aniya' imanbi! Subay buwattingga gi' t'ggolku ma ka'am anandalan kabuwattilubi? Bowahun pi'itu onde' ilu,” yukna. ²⁰ Jari binowa iya ni si Isa.

Ta'nda' pa'in si Isa e' saitan, magtūy sinawan e'na onde' inān ati pinahantak ni tana' amaspad. Anuput-nuput isab bowa'na. ²¹ Atilaw si Isa ma mma' onde' inān, yukna. “Sumiyan gi' bay kabuwattituna itu?”

“Sangay min kariki'-diki'na,” yuk mma'na. ²² “Araran iya pinahantak e' saitan ni deyom api atawa ni deyom bohe' bo' pinapatay. Ndū' tuwan, bang takole'nu, ma'ase' ka ba. Tabangun kami!”

²³ Yuk si Isa ma iya, “Angay tilawnu bang takole'ku? Bang a'a taga-iman,” yukna, “takole'na kamemon.”

²⁴ Atanog magtūy pah'ling mma' onde' he', yukna, “Aniya' imanku sagō' kulang lagi'. Tabangin aku bo' supaya pasōng kosogna.”

²⁵ Pag'nda' si Isa ma kaheka'an a'a inān song na pagipit ni iya, magtūy lāngna saitan e'. “Ka'a saitan umaw maka bisu,” yukna, “soho'ta ka ala'an min deyom baran onde' ilu. Da'a ka pasōd pi'ilu pabīng!”

²⁶ Jari itu, aubus pa'in e' saitan angolang pakosog maka e'na amaspad onde' inān, paluwas iya min baranna. Sakali angaluwa patay onde' inān, angkan yuk kaheka'an a'a inān, “Na! Amatay na!” ²⁷ Sagō' binalutan tangan onde' ina'an

e' si Isa bo' tabanganna papunduk. An'ngge iya magtūy.

²⁸ Na, makasōd pa'in si Isa ni deyom luma', tinilaw iya e' saga mulidna pagka sigām-sigām la'a. Yuk-i, "Angay kami bay mbal makapaluwas saitan e'?"

²⁹ Yuk si Isa, "Ya ginis saitan ina'an mbal tapaluwas, luwal bang niamu'an tabang min Tuhan."

*Si Isa Amissala Pabīng Pasal Kamatayna
(Matiyu 17:22-23; Lukas 9:43-45)*

³⁰ Manjari palanjat na disi Isa minna'an bo' palabay min t'ngnga' lahat Jalil. Ya kabaya'an si Isa subay dalam aniya' makata'u bang pi'ingga pal'ngngananna, ³¹ sabab ina'an iya amandu'an saga mulidna. Yukna ni sigām, "Aku, Anak Manusiya' itu, arai' na sinōngan ni pang'ntanan saga a'a ati pinapatay du aku e' sigām. Sagō' puwas t'llumbahangi min kapamapatay ma aku, allum du aku pabīng."

³² Saguwā' dalam tahati bissala si Isa inān e' saga mulidna, maka mbal isab sigām makatawakkal anilaw iya.

*Sai Ya Katapusan Alanga?
(Matiyu 18:1-5; Lukas 9:46-48)*

³³ Manjari itu at'kka na sigām ni da'ira Kapir-naum. Makasōd pa'in si Isa ni deyom luma', tinilaw e'na saga mulidna, yukna, "Ai bay paglugatanbi ma labayan e'?"

³⁴ Sagō' mbal sigām bilahi anambung sabab ya paglugatan sigām bang sai ya katapusan alanga. ³⁵ Jari aningkō' si Isa bo' linganna

saga mulidna kasangpū' maka duwa ina'an pabihing ni iya. Yukna ma sigām, “Sai-sai bilahi pinalanga to'ongan subay magpatireyo' di-na min kamemon. Subay iya magsosoho'an ni pagkahina kamemon.”³⁶ Sakali niā' e' si Isa dakayu' onde'-onde' pinat'ngge e'na ma dahuwan sigām. Ginapus pa'in e'na onde' itu, yukna ni sigām,³⁷ “Sai-sai anaima' dakayu' onde'-onde' buwattitu ma sabab ōnku ya pamanyabutanna, sali' du baranku ya tinaima' e'na. Maka sai-sai isab anaima' aku, ngga'i ka hal aku ya taima'na. Taima'na isab Tuhan ya bay amapi'itu aku ni dunya.”

*Sasuku Mbal Anagga' Kitam Amogbog du
(Lukas 9:49-50)*

³⁸ Jari itu aniya' pah'lling si Yahiya ni si Isa, yukna, “Tuwan Guru, aniya' dakayu' a'a ta'nda' kami anabbut ōnnu pamaluwasna saitan min deyom baran a'a. Bay iya lāng kami sabab ngga'i ka sehe'tam.”

³⁹ Saguwā' ah'lling si Isa, yukna, “Da'a iya lāngunbi sabab bang a'a makahinang hinang kawasahan ma sabab aku ya panabbutanna, mbal magtūy tapah'llingna la'at ma pasalan aku.⁴⁰ Sabab sai-sai mbal anagga' kitam amogbog du ma kitam.⁴¹ Haka'anta kam to'ongan, sai-sai amuwanan ka'am minsan la'a hal dasawan bohe' ma sabab suku' kam Al-Masi, tantu a'a inān tinungbasan kahāpan.”

*Pasal A'a Amowa Pagkahina Magdusa
(Matiyu 18:6-9; Lukas 17:1-2)*

42 Yuk si Isa lagi', "Bang aniya' ganta' makaparusa ma dakayu' a'a areyo' buwat hantang onde' itu, a'a taga-pangandol ma aku, ahāp lagi' bang a'a makaparusa inān pinagantungan batu abuhāt ma k'llongna bo' yampa nihūg ni timbang, bang pa'in mbal kalandu'an hinangna buwattē'. 43 Bang tanganbi ganta' amowa ka'am magdusa gom lagi' pōnganbi bo' mbal kalandu'an dusa he'. Ahāp lagi' kam pasōd ni deyom sulga' ma apukul dambila' tanganbi, bang pa'in kam da'a nilarukan ni deyom api nalka' ya mbal kap'ddahan ma ajukup tanganbi karuwambila'. [44 Ya kabinasahan a'a ma deyom nalka' he' dalam aniya' hāranna, ya p'ddi'na dalam aniya' tobtobanna.] 45 Bang tape'bi isab ganta' amowa ka'am magdusa, gom lagi' pōnganbi. Ahāp lagi' kam pasōd ni deyom sulga' ma apukul dambila' tape'bi, bang pa'in kam da'a nilarukan ni deyom api nalka' ma ajukup tape'bi karuwambila'. [46 Ya kabinasahan a'a ma deyom nalka' he' dalam aniya' hāranna, ya p'ddi'na dalam aniya' tobtobanna.] 47 Bang matabi isab amowa ka'am magdusa, gom na pa'in lugitunbi bo' mbal kalandu'an dusa he'. Ahāp lagi' kam pasōd ni deyom pagparintahan Tuhan ma abuta dambila' matabi, bang pa'in kam da'a nilarukan ni deyom api nalka' ma ajukup matabi karuwambila'. 48 Ya kabinasahan a'a ma deyom nalka' he' dalam aniya' hāranna, ya p'ddi'na dalam aniya' tobtobanna."

49 Magparalilan gi' si Isa. "Niasinan saga a'a kamemon, pinalabay min katiksa'an ya sapantun api. 50 Ahāp asal asin itu sagō' dalam aniya'

pamabalik nanamna bang magtinu' na. Angkan ka'am isab," yukna, "subay aniya' asin ma ka'am, hatina subay kam pahatul-hatul bo' aniya' kasulutanbi."

10

Pasal Pagtiman A'a Maglakibini (Matiyu 19:1-12; Lukas 16:18)

¹ Manjari ala'an si Isa min lahat ina'an bo' pehē' ni lahat Yahudiya maka ni jadjahan lahat ma liyu sapa' Jordan. Aheka isab saga a'a patimuk ni iya, ati pandu'anna sigām buwat asal kabiyaksahanna.

² Na, aniya' pina'an ni iya saga a'a Parisi ya magniyat anulayan iya bo' supaya tajallat ma bissalana. Yuk sigām ma iya, "Bang ma sara'tam, makajari bahā' bang l'lla animanan h'ndana?"

³ Anambung si Isa yukna, "Ai bay panoho'an ka'am ma sara' si Musa?"

⁴ Yuk sambung sigām, "Bang ma sara' si Musa, makajari l'lla animanan h'ndana bang pa'in aniya' sulatna pagpasahan."

⁵ Yuk si Isa, "Ya angkan kam sinulatan sara' buwattilu e' si Musa sabab agagga kam. ⁶ Ma awal tagna', ma waktu kapamapanjari Tuhan ma manusiya', bay sigā pinapanjari e'na l'lla maka d'nda, buwat bay tasulat ma deyom Kitab, ya yuk-i, ⁷ 'Angkanna l'lla ang'bba min ina'mma'na bo' parakayu' ni h'ndana. ⁸ Manjari in bay duwa baran, dabaran na.' Ngga'i ka na sigā duwa baran," yuk si Isa, "sagō' dabaran na sigā karuwangan. ⁹ Angkan subay mbal

pinapagbutas e' manusiya' ya bay pinagdakayu' e' Tuhan.”

¹⁰ Maka-mareyom luma' pa'in disi Isa pabīng, tinilaw iya e' saga mulidna pasal pagtiman itu.

¹¹ Yukna ni sigām, “Sai-sai animanan h'ndana bo' magh'nda iya saddī, taga-dusa iya angaliyu-lakad min h'ndana po'on. ¹² Damikiyanna bang d'nda ya animanan h'llana bo' magh'lla saddī, taga-dusa isab iya angaliyu-lakad.”

*Kalasa si Isa ma Kamanahutan
(Matiyu 19:13-15; Lukas 18:15-17)*

¹³ Na, aniya' saga a'a amowa anak sigām ni si Isa bo' supaya pinat'nna'an tanganna. Sagō' a'a amowa inān bay pinabukagan e' kamuliran si Isa. ¹⁴ Jari pag'nda' itu e' si Isa, angastol iya ma saga mulid e' ati yukna, “Parūlunbi pi'itu ni aku saga kamanahutan ilu. Da'a lāngunbi. Sabab sai-sai makasali' kaul-pi'ilna ni buwat kamanahutan ilu, taga-palsuku'an du ma deyoman pagparinta Tuhan. ¹⁵ B'nnal ya pangahakaku ma ka'am, bang a'a mbal pasulut ma pagparinta Tuhan buwat kapasulut onde'-onde', a'a inān mbal pasōd ni pagparintahan Tuhan.” ¹⁶ Jari ginapus e'na saga onde'-onde' inān, pinat'nna' e'na tanganna ni sigām bo' yampa amu'anna kahāpan.

*Pasal A'a Taga-Karaya
(Matiyu 19:16-30; Lukas 18:18-30)*

¹⁷ Manjari itu, song pa'in pauntas si Isa ni pal'ngngananna pabīng, aniya' dakayu' l'lla paragan tudju ni iya. Angōk-tu'ut a'a itu ma dahuan si Isa maka e'na atilaw, yukna,

“Tuwan Guru, asal ka ahāp. Ai subay hinangku bo' supaya aku kaniya'an kallum ya taptap ni kasaumulan?”

¹⁸ Yuk si Isa ni iya, “Angay yuknu in aku ahāp? Dalam aniya' ahāp, luwal Tuhan dakayu'-kayu'.

¹⁹ Kata'uwannu asal bay panoho'an Tuhan: Da'a ka amono'. Da'a ka angaliyu-lakad ni ngga'i ka paghola'nu. Da'a ka anangkaw, da'a ka anaksi' puting. Da'a ka angulli'an pagkahinu bo' ta'ā' alta'na. Pagaddatin ina'-mma'nu.”

²⁰ Yuk l'lla ni iya, “Tuwan Guru, bay na kabogboganku ina'an-i kamemon sangay min kaonde'-onde'ku.”

²¹ Pag'nda' si Isa ma a'a itu, t'kkahan iya lasa ati yukna, “Aniya' gi' dakayu' dalam tahi-nangnu. Pehē' ka, pab'llihin alta'nu kamemon bo' pamuwanun b'llihanna ma saga a'a miskin. Manjari aniya' du karayanu ma deyom sulga'. Puwas e' pi'itu ka ameya' ma aku.” ²² Pagkale a'a itu ma bissala si Isa, ala'at magtūy s'mmuna. Ala'an iya minnē' maka e'na asusa sabab landu' aheka pangalta'na.

²³ Ang'nda' si Isa ni saga mulidna bo' yukna ma sigām, “Saga a'a dayahan kahunitan pinasōd ni deyoman pagparinta Tuhan!” ²⁴ Takuddat saga mulidna ma bissalana itu, sagō' aniya' gi' sinug-patan, yuk-i, “Saga bagay, ahunit sidda kasōd a'a ni deyoman pagparinta Tuhan! ²⁵ Kaluhayan gi' unta' palabay min buli' jalum min a'a dayahan pasōd ni pagparintahan Tuhan.”

²⁶ Pasōng gom pa'in kainu-inu saga mulid, ati yuk sigām ni iya, “Oy! Bang buwattē', sai bahā' makasampay ni kasalamatan ni deyom sulga'?”

²⁷ Pinandang e' si Isa saga mulidna maka e'na ah'lling, yukna, “Bang manusiya' mbal to'ongan makarapat sagō' tarapat du e' Tuhan sabab halam aniya' ahunit ma iya.”

²⁸ Sakali ah'lling si Petros, yukna, “Nda'un ba kami itu. Bay na bbahan kami ai-ai kamemon bo' ameya' ma ka'a.”

²⁹ “Aho',” yuk si Isa ma sigām, “maka haka'anta kam to'ongan, sasuku bay ang'bbahan luma'na, atawa danakanna, atawa ina'-mma'na, atawa panganakna, atawa tana'na, tinungbasan du iya. Bang he'-i bay bbahanna ma sabab katuyu'na ma aku maka ma sabab lapal ahāp, ³⁰ tinungbasan du iya paheka e' Tuhan ma dunya itu-i. Tinungbasan iya luma', danakan, ina', panganak, maka tana', lipat manglipat min bay bbahanna. Sagō' pinat'kkahan iya kala'atan isab ma dunya itu ma sabab pameya'na ma aku. Ma dunya ahirat pinasuku'an du iya kallum taptap ni kasaumulan. ³¹ Sagō' aheka a'a makarahū buwattina'an pinaramuli du ma waktu sinōng. Aheka isab taramuli ma buwattina'an pinarahū du ma waktu sinōng.”

*Si Isa Amissala Pabīng Pasal Kamatayna
(Matiyu 20:17-19; Lukas 18:31-34)*

³² Na, ma labayan pa'in disi Isa patukad tudju ni da'ira Awrusalam, parahū si Isa min saga mulidna. Jari' tak'bbal deyom atay sigām, tināw isab saga a'a kasehe'an ya paturul min buli'an. Manjari binowa e' si Isa mulidna kasangpū' maka duwa pasaddī min a'a kasehe'an inān bo' pahatina sigām pasal pakaradja'an ya song

pat'kka ni iya. ³³ “Pakale kam,” yukna. “Itiya' kitam patukad ni Awrusalam, ati maina'an pa'in, in aku, ya pinagōnan Anak Manusiya', sinōngan du ni pang'ntanan saga kaimaman alanga maka saga guru sara' agama. Pina-taluwa'an aku hukuman ni kamatay. Puwas e' ni'nde'an aku ni pang'ntanan saga a'a ngga'i ka Yahudi, ³⁴ ati pinagudju'-udju' aku e' bangsa inān sampay pinagludja'an. Pinagdaplosan du aku bo' yampa nilansang pinapatay. Sagō' apuwas pa'in t'Ilumbahangi min kamatayku allum du aku pabīng.”

*Kapangamu' si Yakub maka si Yahiya
(Matiyu 20:20-28)*

³⁵ Sakali pina'an ni si Isa si Yakub maka si Yahiya ya anak si Sibidi karuwangan. “Tuwan Guru,” yuk sigā, “aniya' amu' kami bang pa'in hinangannu kami.”

³⁶ Yuk si Isa, “Ai amu'bi?”

³⁷ Anambung sigā, yuk-i, “Bang ta'abut waktu kapaningkō'nu ma kasahaya'annu, ya kabaya'an kami subay pinatingkō' e'nu ma bihingnu, dakayu' ma kowan, dakayu' ma gibang.”

³⁸ Yuk si Isa, “Mbal kata'uwanbi bang ai amu'bi ilu. Makasandal kam bahā' pinananaman kasukkalan buwat pamasukkal aku ma sinosōng ilu? Atawa makasandal kam pinalabay min kabinasahan ya song labayanku?”

³⁹ “Aho', makasandal du kami,” yuk duwangan e'.

Yuk si Isa, “Asal makananam du kam kasukkalan buwat song pat'kka ni aku. Makalabay

du kam min kabinasahan ya song labayanku. ⁴⁰ Sagō' halam aniya' kapatutku amene' bang sai pinatingkō' ma bihingku kowan atawa ma bihingku gibang. Suku' ko' inān saga a'a ya tinagamahan paningkō'an ina'an-i e' Tuhan."

⁴¹ Takale pa'in e' saga sangpū' mulid si Isa pasal bay niamu' e' si Yakub maka si Yahiya, magtūy in sigā karuwangan itu kinap'ddi'an atay. ⁴² Angkan sigām sinō' e' si Isa patimuk ni atagna. Yukna, "Kata'uwani kajarihan saga a'a ma dunya itu. Ya binista taga-kapatut ma saga bangsa ngga'i ka Yahudi, ya na a'a mag-parintahan sigām maka magmandahan sasuku ma deyo'an sigām. Ya du saga puntuk nakura' sigām, angahagda asal ma sigām. ⁴³ Sagō' ka'am ilu mbal subay magbuwattē'. Sai-sai kam bilahi taga-ōn ma deyomanbi, subay magsosoho'an ni kasehe'an. ⁴⁴ Sai-sai kam bilahi pinalanga subay magpa'ata ni a'a kamemon bo' anabangan sigām. ⁴⁵ Subay iya pa'anggil ni aku ya Anak Manusiya' itu," yuk si Isa. "Ya pi'ituku ni dunya ngga'i ka aku subay pinaghinangan e' saga manusiya', sagō' sigām ya subay tabangku. Pi'itu isab aku bo' paglilla'ku kallumku pangal'kkatku saga a'a aheka min paldusahan sigām."

*Si Bartimiyus Kauli'an e' si Si Isa
(Matiyu 20:29-34; Lukas 18:35-43)*

⁴⁶ Na, at'kka na disi Isa ni da'ira Ariha. Jari itu, atulak pa'in iya maka saga mulidna minnē', maka aheka isab a'a parongan ma sigām, aniya' a'a buta aningkō' ma bihing lān palabayan sigām. Si Bartimiyus ōnna, ya anak si Timiyu.

Hinangna anantili.* ⁴⁷ Makata'u pa'in iya in si Isa min Nasaret ina'an palabay, magtūy iya angalingan pakosog. "O Isa," yukna, "tubu' sultan Da'ud, ma'ase' ka ba ma aku!"

⁴⁸ Pinabukagan iya e' kaheka'an a'a inān, sinō' da'a ahidjul. Sagō' pinakosog gom pa'in pangalinganna, yukna, "O Isa, tubu' Sultan Da'ud, ma'ase' na ka!"

⁴⁹ Pahogga' si Isa bo' ah'lling ni saga sehe'na. "Linganinbi iya pi'itu," yukna.

Jari nilinganan na iya, yuk-i, "Palasig ka. An'ngge ka sabab ina'an si Isa angalinganan ka'a." ⁵⁰ Magtūy palaksu buta itu min baina maka e'na angala'anan manta bay pak'mmosna bo' pasekot ni si Isa.

⁵¹ Yuk si Isa ma iya, "Ai kabaya'annu hinangku ma ka'a?"

"Tuwan Guru," yukna, "bilahi aku maka'nda' pabīng."

⁵² Yuk si Isa ma iya, "Amole' na ka. Pauli' na matanu ma sabab pangandolnu ma aku." Saru'un-du'un du iya maka'nda' pabīng ati ameya' iya paturul ma si Isa ma pal'ngngananna.

11

Pagmahaldika' ma si Isa Pagsōdna ni Awrusalam

(Matiyu 21:1-11; Lukas 19:28-40; Yahiya 12:12-19)

¹ Jari itu, asekot-sekot pa'in disi Isa ni da'ira Awrusalam bo' ma atag kaluma'an Betpage maka

* **10:46** 10:46 Santili': hatina a'a pangangamu' ni a'a maglaulabay.

Betani na, ta'abut e' sigām būd Kayu Jaitun. Mahē' pa'in, sinoho' e' si Isa duwangan mulidna parahū. ² “Pehē' na kam,” yukna, “ni kaluma'an ma dahuanbi ilu. Pagt'kkabi pina'an makabāk du kam dakayu' anak kura' pahengkot, kura' halam bay tapangura'an a'a. Hubarinbi bo' bowahunbi pi'itu. ³ Bang aniya' ganta' atilaw ka'am bang angay ngā'bi, haka'inbi buwattitu. Yukbi, ‘Tu'ud pagguna e' nakura'. Mbal du at'ggol tinūran du e'na.’ ”

⁴ Na, pehē' duwangan mulid e' ati tabāk e' sigā anak kura' ma lān, pahengkot ma tambol luma' maina'an. Sabu pa'in sigā angahubad, ⁵ tinilaw sigā e' saga a'a bay magt'nggehan asal ma atag ina'an-i, yuk-i, “Angay hubaranbi ilu?”

⁶ Anambung duwangan mulid inān buwat bay pangidda si Isa ma sigā ati pinasagaran palanjā. ⁷ Binowa kura' e' sigā ni si Isa ati nilampikan bukutna maka badju' sigā bo' yampa pangura'an e' si Isa. ⁸ Sakali itu aheka a'a am'llat s'mmek sigām ma lān palabayanna. Kasehe'an isab bay anagpe' saga engas-engas dahunan min huma bo' sinabulakan e' sigām ma lān. ⁹ Manjari ba'anan saga a'a ya pal'ngngan min dahuan si Isa sampay sigām paturul min buli'anna, maglinganan sama-sama, yuk-i,

“Mahaldika! Bang pa'in binarakatan ya kawak-
ilan e' Tuhan pi'itu!

¹⁰ Bang pa'in binarakatan pamarintana ya song
pat'nna'na,

buwat pamarinta pangkatantam si Da'ud.
Mahaldika' ni Tuhan Mahatinggi!”

¹¹ Manjari pat'ngnga'-t'ngnga' si Isa ni da'ira Awrusalam bo' yampa pasōd ni deyom langgal pagkulbanan. Nililing e'na ai-ai kamemon ma deyomna inān, sagō', pagka song sangom na, paluwas iya minnē'. Pabīng iya maka saga mulidna kasangpū' maka duwa ni kauman Betani.

Kayu Igira Taluwa' Sapda
(Matiyu 21:18-19)

¹² Pag'llaw dakayu' pa'in, hinabu sigām pauntas min Betani he', lingantu na si Isa. ¹³ Jari aniya' ta'nda'na min katāhan dakayu' kayu igira alapat e' dahun, angkaan iya pina'an ang'nda' bang taga-buwa'. Sagō' pagpina'anna, luwal du dahun ya ta'nda' maina'an sabab ngga'i ka gi' musimna pagbuwa'. ¹⁴ Sinapdahan e' si Isa kayu inān, yukna, "Puwas minnititu dalam du aniya' amangan buwa' min kayu itu sampay ni kasaumulan." Na, takale sapda itu e' saga mulidna.

Pasōd si Isa ni Langgal Pagkulbanan
(Matiyu 21:12-17; Lukas 19:45-48; Yahiya 2:13-22)

¹⁵ Na, at'kka pa'in sigām ni Awrusalam, pasōd si Isa ni deyom langgal pagkulbanan bo' yampa anagna' amala'an saga magdaragang maka maglilitu maina'an. Binulangkayat e'na lamisahan saga magsasambi' sīn bangsa liyu ni sīn Yahudi. Ya du paningkō'an saga a'a magdagang assang pagkulban, binulangkayat isab e'na. ¹⁶ Dalam aniya' bay pasagaranna angahangkut ai-ai labay min deyom langgal e'. ¹⁷ Jari amandu'

si Isa ma saga a'a inān, yukna, “Tasulat asal pangallam Tuhan ma deyom Kitab, ya yuk-i, 'Luma'ku itu niōnan luma' pagsambahayanan ma saga a'a kabangsa-bangsahan.’

Sagō' hinangbi na sali' luma' patapukan mundu!”

¹⁸ Kahaka'an saga imam alanga maka saga guru sara' agama pasal hinang si Isa itu, ya po'on sigām anagna' maggara' bang buwattingga e' sigām amapatay iya. Tināw asal sigām ma iya sabab kinainu-inuhan pandu'na e' a'a kamemon.

¹⁹ Pagabay kohap pa'in, magla'anan disi Isa min Awrusalam e'.

*Pamintāngan min Kayu Igira
(Matiyu 21:20-22)*

²⁰ Subu-subu pa'in, hinabu pa'in disi Isa pabalik ni Awrusalam, ta'nda' e' sigām in kayu igira bay sapdahanna he', alanos na min gamut sampay pariyata'. ²¹ Taentom e' si Petros bay lling si Isa ati yukna, “Nda'un ba, Tuwan! Alanos na kayu igira bay sapdahannu he'!”

²² Anambung si Isa ma sigām, yukna, “Angandol kam ma Tuhan. ²³ Haka'anta kam to'ongan, bang saupama soho'bi būd itu ala'an min pa'ataganna bo' pat'nna' ni deyom s'llang, tahinang du ma ka'am bang pa'in halam aniya' hawal-hawal ma deyom ataybi, bang pa'in kam am'nnal isab in bay amu'bi tahinang du.

²⁴ Angkan yukku ma ka'am, bang aniya' ai-ai amu'bi ni Tuhan, tantu kam pinaniya'an bang pa'in kam am'nnal in ka'am makasambut na.

²⁵ Maka bang kam an'ngge angarap ni Tuhan, bo' aniya' akon-akon ma deyom ataybi ni a'a,

ampununbi iya bo' supaya kam niampun isab e' Tuhan ma kala'atan bay tahnangbi. [²⁶ Ya balikna na, bang mbal ampunbi a'a bay amakay dusa ni ka'am, ya du ka'am mbal niampun e' Mma'bi Tuhan ma deyom sulga.]"

*Panilaw Pasal Kapatut si Isa
(Matiyu 21:23-27; Lukas 20:1-8)*

²⁷ Na, at'kka sigām pabīng ni Awrusalam. Manjari itu, pasalta' pa'in si Isa palunsul ma deyom langgal pagkulbanan, pehē' ni iya saga kaimaman alanga, maka saga guru sara' agama, maka saga pagmatto'ahan Yahudi. ²⁸ Yuk sigām ni iya, "Ai kapatutnu maghinang buwattilu? Sai bay amuwanan ka'a kapatut?"

²⁹ Yuk si Isa, "Aniya' panilawku ma ka'am dahū. Bang itu sambunganbi, haka'anta du kam bang ai kapatutku maghinang buwattitu. ³⁰ Ya bay kapatut si Yahiya magpandi saga a'a, kapatut min Tuhan bahā' atawa min manusiya' sadja? Sambunginbi aku."

³¹ Sakali magisun saga pagnakura'an inān, yuk-i, "Bang saupama yukta in kapatut si Yahiya inān bay min Tuhan, tinilaw du kitam e'na itu bang angay kitam dalam bay magkahagad ma iya. ³² Sagō' bang yukta in kapatut si Yahiya inān min manusiya' sadja, allā, piligdu." Tināw asal sigām sabab magkahagad saga a'a kamemon in si Yahiya dī nabi min Tuhan. ³³ Angkan buwattitu ya panambung saga nakura' inān ma panilaw si Isa, yuk-i, "Mbal kata'uwan kami bang minningga kapatutna."

“Na,” yuk si Isa, “ya du isab aku mbal aku anghaka'an ka'am bang minningga kapatutku maghinang saga hinangku itu.”

12

Pasal saga Magtutunggu' ma Kabbun Anggul (Matiyu 21:33-46; Lukas 20:9-19)

¹ Manjari anagna' si Isa amissala kissa par-alilan. “Aniya,” yukna, “dakayu' a'a tag-tana' bay ananom bahan anggul ma kabbunna. Bay nilikus e'na maka ād, bay kinali'an lowang pagp'gga'an buwa' anggul panaluran bohe'na. Nihinang isab e'na dakayu' balung-balung alanga pamantawan. Puwas e' bay patunggu'anna kabbun inān ma saga a'a magtutunggu' bo' yampa iya atulak ni lahat saddī. ² Ta'abut pa'in musim pagpusu' buwa' anggul e', sinoho' e' tag-dapu kabbun inān dakayu' sosoho'anna pehē' ni saga a'a magtutunggu' angā' bahagi'na. ³ Sagō' pagt'kka sosoho'an itu, sinaggaw iya magtūy e' a'a magtutunggu'. Niraplosan iya e' sigām bo' yampa pinapole' ma dalam aniya' tabowana. ⁴ Puwas e' aniya' sosoho'an saddī pinapehē' e' tag-kabbun inān. Jari in sosoho'an dakayu' itu kinakal ma kōkna e' saga magtutunggu'. Nihalipulu isab iya. ⁵ Puwas e' anoho' na isab tag-dapu inān dakayu' sosoho'an saddī pehē', ati pinapatay e' sigām. Aheka gi' isab sosoho'an bay pinabeya', sagō' ya du sigām nila'at e' saga a'a magtutunggu' inān. Kasehe' bay niraplosan, kasehe' bay pinapatay. ⁶ Luwal du anak tag-dapu ya takapin, ya anakna l'lla kalasahanna.

Jari itu, ma damuli katapusan, bay soho'na pehē' anakna lahasiya' itu. Yukna ma deyom pikilanna, "Tantu pinagaddatan anakku itu e' saga tunggu' he'." ⁷ Sagō' pag'nda' saga tunggu' ma anak tag-kabbun itu, magtūy sigām magisun. Yuk sigām, 'Ya na ko' ilu anak tag-dapu. Sūng kitam, papataytam iya bo' ta'ā'tam tana'na.' ⁸ Manjari sinaggaw iya e' sigām, bo' binono' maka tinimanan patayna paluwas min likusan.

⁹ "Na," yuk si Isa, "ai bahā' nihinang e' tag-dapu kabbun? Tantu du iya pina'an amapatay saga a'a magtutunggu' he' ati patunggu'anna tana'na ma a'a saddī." ¹⁰ Atilaw iya ni saga a'a inān, "Halam bahā' tabassabi deyom Kitab, ya yuk-i,

'In batu bay tasulak e' saga a'a maghinang luma',
 ya kinabā'alam aniya' gunana,
 ya na ina'an batu aheya to'ongan kalagihanna.

¹¹ Hinang Tuhan ko' inān, landu' ahāp ma pang'nda' kami.' "

¹² Tahati e' saga nakura' Yahudi inān in sigām ya pina'andigan e' si Isa, angkaan iya arak sinaggaw e' sigām. Sagō' halam kalandu'an sabab tināw sigām ma kaheka'an saga a'a, ya po'on ang'bba min iya saga pagnakura'an inān bo' ala'an minnē'.

*Pasal Pagbayad Sukay ni Parinta
 (Matiyu 22:15-22; Lukas 20:20-26)*

¹³ Na, aniya' pinapehē' ni si Isa saga Parisi maka saga bebeya'an si Herod. Sinō' sigām

atilaw iya pahāp bo' supaya tajallat ma panambunga. ¹⁴ Jari itu pehē' sigām ah'lling ni si Isa, yuk-i "Tuwan Guru, kata'uan kami in ka'a apote' asal ataynu. Mbal ka tināw sinoway e' sai-sai sabab sali' du bowahannu ma a'a kamemon. B'nnal sadja pamandu'nu pasal kaulpi'il ya kinabaya'an e' Tuhan. Na, bang ma ka'a, bang kita ganta' amayad sukay ni parinta Rōm ya ma deyo'an Sultan Mahatinggi, langgalta bahā' sara' agamatam? Wajib kita amayad atawa mbal?"

¹⁵ Sagō' kinata'uan asal e' si Isa kapagnahu'nahu' sigām, angkan yukna, "Angay kam bilahi anganjallat aku ma bissalaku? Bowahinbi aku dakayu' sīn tibu'uk bo' talilingku."

¹⁶ Binowahan iya dakayu' pisita ati tilawna sigām, yukna, "Patta' sai maka ōn sai ma sīn itu?"

"Patta' Sultan Mahatinggi maka sulatna," yuk sambung sigām.

¹⁷ "Na!" yuk si Isa. "Suku' sultan ko' itu, angkan pamayarunbi ni iya. Damikiyanna ai-ai suku' Tuhan, tukbalinbi isab ni Tuhan." Ainu-inu magtūy saga a'a inān ma si Isa.

*Pasal Kallum Balik ma saga A'a Magpatayan
(Matiyu 22:23-33; Lukas 20:27-40)*

¹⁸ Puwas e' aniya' pina'an ni si Isa saga a'a Saddusi, daginis agama Yahudi ya magpina'in dalam aniya' allum pabing ma llaw damuli. Atilaw sigām ma si Isa, yuk-i, ¹⁹ "Tuwan Guru, aniya' sara' bay pang'bba kitam e' si Musa pasal a'a amatay ma dalam taga-tubu'. In baluna subay niā' h'nda e' siyalina bo' supaya

aniya' anak binista tubu' min a'a bay amatay he'. ²⁰ Na," yuk sigām, "aniya' bay pitu' l'lla magdanakan. Magh'nda siyaka he' sagō' amatay ma halam taga-anak. ²¹ Jari baluna he' niā' h'nda e' siyali pasunu' ati amatay isab iya ma halam taga-anak. Damikiyanna isab siyali kat'lluna. ²² Papu'utta na, in pitu' magdanakan bay makah'nda ni dakayu' du d'nda he', bo' amatay sigām kamemon ma halam taga-anak. Ma katapusanna amatay isab d'nda. ²³ Na, Tuwan," yuk sigām, "bang ta'abut llaw pagpakallum pabalik saga a'a magpatayan, h'nda sai bahā' d'nda he'? Sabab bay iya ta'ā' h'nda e' sigām kapitu' magdanakan."

²⁴ Anambung si Isa ma sigām, yukna, "Ya angkan kam asā' sabab mbal kata'uwanbi bang ai ma deyom Kitab, maka mbal kata'uwanbi kosog kawasa Tuhan. ²⁵ Sabab bang manusiya' itu pinakallum na min kamatay, makasali' du kitam ni bangsa mala'ikat ma deyom sulga' sabab mbal na magh'nda-h'lla. ²⁶ Na, ya pasal isab saga a'a pinakallum pabīng min kamatay, kilāku halam tabassabi ma deyom Kitab si Musa, ya pasal po'on puhung arokot. Yuk Tuhan ma iya, 'Aku ya Tuhan disi Ibrahim, si Isa'ak maka si Yakub.' ²⁷ Tuhan itu," yuk si Isa, "pagtuhanan asal e' saga a'a allum, ngga'i ka e' a'a magpatayan*. Aheya pahāp kasā'anbi ilu!"

* **12:27** 12:27 Hatina masi allum disi Ibrahim inān ma deyom ahirat minsan at'ggol na kamatay ginhawa-baran sigām.

*Panoho'an ya Katapusan Aheya
(Matiyu 22:34-40; Lukas 10:25-28)*

²⁸ Na, aniya' maina'an dakayu' guru sara' agama, ati takalena pagbissala si Isa maka saga Saddusi he'. Tapikilna pa'in, ahāp panambung si Isa ma sigām, pasekot iya ni si Isa atilaw, yukna, “Ya ingga panoho'an Tuhan ahalga' min kamemon?”

²⁹ Yuk si Isa, “Muna-muna panoho'an itu: ‘Pakale kam bangsa Isra'il! Ya Panghū' pag-tuhanantam dakayu' du. ³⁰ Wajib kam alasa to'ongan ma Tuhan. Ya lasabi ma iya subay min deyom ataybi, min panahu'anbi, min deyom tawhidbi, maka min kosogbi.’ ³¹ Ya na itu panoho'an karuwana, ya yuk-i, ‘Wajib kam alasaan pagkahibi manusiya' buwat e'bi alasan baranbi'. Halam aniya' panoho'an makaliyu min duwa panoho'an itu.”

³² “Taluwa', Tuwan Guru,” yuk guru inān ni si Isa. “B'nnal ya yuknu ilu. In Tuhan-tam dakayu' du, halam aniya' saddī min iya. ³³ Maka manusiya' itu wajib alasa ma Tuhan min deyom atayna maka min deyom tawhidna maka min kosogna. Wajib isab iya alasan pagkahina manusiya' buwat e'na alasan baranna. Ahalga' panoho'an karuwa itu, wajib binogbogan labi gi' min hinang panukbal susumbali'an atawa lalabatan indaginis ni Tuhan.”

³⁴ Ta'nda' pa'in e' si Isa kalalom pangita'u a'a inān anambung buwattē', angkan yukna ma iya, “Ka'a ilu asekot ni pagparintahan Tuhan.” Puwas e' halam aniya' makatawakkal atilaw ma si Isa minsan ai-na.

*Panilaw Pasal Al-Masi
(Matiyu 22:41-46; Lukas 20:41-44)*

³⁵ Manjari itu, hinabu pa'in si Isa amandu' ma deyom langgal pagkulbanan, aniya' panilawna, yukna, "Angay saga guru sara' agama magpina'in pasal Al-Masi in iya tubu' sultan Da'ud?"

³⁶ Sabab si Da'ud baranna bay magkallam, waktu kapagbaya' Rū Sussi ma iya. Buwattitu bay pagkallamna he':

'Bay angabtang Tuhan ni Panghū'ku, yukna, Dai' ka aningkō' ma bihingku kowan, ati bowaku palbantahannu tatau' ma deyo' pād-tape'nu.'

³⁷ Na," yuk si Isa, "pagka Al-Masi niōnan Panghū' e' si Da'ud, tantu iya ngga'i ka hal panubu' si Da'ud."

*Pagbanda' si Isa Pasal saga Guru Sara' Agama
(Matiyu 23:1-36; Lukas 20:45-47)*

Manjari landu' aheka a'a kinōgan akale ma si Isa. ³⁸ Yukna ma pamandu'na, "Halli'inbi saga guru sara' agama, ya tagihan maglunsul magpamakay juba ataha'. Tagihan isab sigām nihulmat bang ma mairan. ³⁹ Bang sigām ma deyom langgal bilahi pinatingkō' ma tingkō'an bangsahan. Ya du bang sigām ma pagjamuhan, subay paningkō'an ya tinau'an a'a alanga. ⁴⁰ Ni'inyaya e' sigām saga balu d'nda supaya ta'ā' luma' sigām, maka pinataha' e' sigām sambahayang sigām paglaku-laku in sigām bal-iman. Angka pinalabi kabinasahan sigām ma ahirat."

*Pasal Sīn ya Panukbal e' Balu D'nda
(Lukas 21:1-4)*

⁴¹ Na, aningkō' pa'in si Isa ma deym langgal, ma anggopan tu'ung pangahūgan sīn pagjakat, ang'nda'-ng'nda' iya ma saga a'a magpangahūg sīn pagjakat sigām. Aheka a'a dayahan wa'i angahūg pilak aheka. ⁴² Manjari aniya' pina'an dakayu' d'nda balu, miskin to'ongan, angahūg duwa unud sīn, halga'na dakayu' unud sīn tumbaga. ⁴³ Sakali sinoho' e' si Isa saga mulidna patimuk ni iya bo' yukna ma sigām, “B'nnal ya pamissalaku ni ka'am itu, ya duwa unud sīn tahūg e' d'nda miskin itu ahalsa' gi' min pilak kamemon ya nihūg e' kasehe'an. ⁴⁴ Sabab kasehe'an inān bay amuwan min alta' sigām manglabi-labihan. Saguwā' d'nda itu, minsan iya miskin, bay pamuwanna sīn kamemon ya arak pam'llina napakana.”

13

Pamandogahan ma Llaw Kiyamat

(Matiyu 24:1-2; Lukas 21:5-6)

¹ Manjari itu, pasalta' pa'in si Isa paluwas min langgal pagkulbanan, aniya' dakayu' mulidna ah'lling ni iya, “Nda'un ba, tuwan!” yukna. “Alingkat landu' langgal itu maka saga batu bay pangahinang iya!”

² Anambung si Isa, yukna, “Ta'nda'nu kaheya langgal itu kamemon, ā? Sagō' haka'anta ka, ma sinosōng in langgal itu alubu du. Dalam du aniya' batuna angapin magbangkat, kinanat du kamemon.”

Kasigpitan maka Kabinasahan

(Matiyu 24:3-14; Lukas 21:7-19)

³ Puwas e', aningkō' pa'in si Isa ma būd Kayu Jaitun, ma anggopan langgal pagkulbanan, pina'an ni iya si Petros, si Yakub, si Yahiya maka si Andariyas, hal sigām-sigām sadja. ⁴ Yuk sigām ni si Isa, "Pahatiun kono' kami bang sumiyan paniya' ya bay yuknu insini', maka bang paltanda'an ai pinatuwa' bo' kinata'uwan in pakaradja'an inān kamemon song pat'kka na?"

⁵ Anambung si Isa yukna, "Kamaya'-maya' kam bo' mbal niakkalan. ⁶ Sabab ma sinosōng aheka pi'itu anabbut ōnku, maglaku-laku in sigām Al-Masi, ati aheka tabowa-bowa niakkalan e' sigām. ⁷ Bang aniya' takalebi hunub-hunub pagbono' ma kasekotan atawa habal pasal pagbono' ma lahat saddī, da'a kam agawa. Tantu paniya' pagbono', sagō' ngga'i ka gi' ina'an-i llaw kiya-mat. ⁸ Magbono' du bangsa dakayu' maka dakayu', parinta dakayu' isab maka parinta dakayu'. Paniya' du isab linug ma sabarang lahat, maka paniya' isab gotom. Saguwā' in bala' itu kamemon hal tagna'anna sadja, sali' dalil d'nda ab'ttong bang yampa tananamna amuka' puhu'.

⁹ "Sagō' ka'am ilu," yuk si Isa, "subay painsap to'ongan sabab sinaggaw du kam bo' tinandakan ni paghukuman. Pinagdaplosan du kam ma deyom kalanggalan Yahudi. Pinatampal kam ni saga gubnul maka ni saga sultan ma sabab aku ya pameya'anbi, ati makasaksi' du kam ni sigām ma pasalanku.

¹⁰ "Lapal ahāp itu subay pinagnasihāt dahū ni sabarang bangsa bo' yampa ta'abut llaw

kiyamat dunya. ¹¹ Bang kam ganta' sinaggaw bo' tinandakan ni sara', da'a kam magsusa bang ai subay pamissalabi. Pamissalahunbi lapal ai-ai ya pamatulun ka'am bang ta'abut waktuna. Sababna ngga'i ka baranbi ya ah'lling ma waktu e'-i, sagō' Rū Sussi. ¹² Ma waktu sinōng inān aniya' du saga a'a anukbalan danakan sigām ni sai-na bo' pinapatay. Aniya' du isab saga matto'a l'lla anukbalan anakna bo' pinapatay. Saga anak isab amantahan matto'a sigām, anoho' isab subay pinapatay. ¹³ Maka ka'am saga mulidku," yuk si Isa, "kinab'nsihan du e' a'a kamemon ma sabab aku ya pameya'anbi. Sagō' lappasan du sasuku ahogot imanna ma deyom kabinasahan sampay ni kahinapusan."

Katiksa'an Sangat Abisa

(Matiyu 24:15-28; Lukas 21:20-24)

¹⁴ "Ma sinosōng aniya' ta'nda'bi 'kasammalan makaharam' pat'nna' ma ngga'i ka pat'nna'anna (sai-sai amassa itu sinō' pahati). Bang he'-i paniya' na, sasuku pat'nna' ma tana' Yahudiya subay alahi pehē' ni kabūd-būran. ¹⁵ Bang aniya' a'a ma luwasan luma'na subay mbal sōdna luma'na angā' ai-aina. ¹⁶ Bang aniya' a'a ma humana subay mbal pabīng ni luma' angā' badju'na paghaggut. ¹⁷ Ndū', maka'ase'-ase' saga d'nda ab'ttong ma masa ina'an-i maka saga d'nda taga-anak duru'an lagi'. ¹⁸ Amu'inbi ase' ni Tuhan bang pa'in pakaradja'an inān mbal magsabu maka musim paghaggut. ¹⁹ Sabab ya kabinasahan patumbuk ma masa sinōng ilu," yuk si Isa, "akalap gi' bisana min kabinasahan

kamemon bay kalabayan manusiya' sangay min waktu kapamapanjari dunya e' Tuhan, sampay ni waktu itu. Maka mbal isab kabalikan.²⁰ Daipara kinulangan e' Tuhan t'ggol kabinasahan inān. Bang bay mbal, dalam du aniya' angapin allum. Kinulangan du e' Tuhan ma sabab saga a'ana ya asal tapene'na.

²¹ “Na, bang ta'abut waktu ina'an-i bo' aniya' ganta' anuhuma ni ka'am, yuk-i, 'Nda'unbi! Itiya' na Al-Masi,' atawa, 'Ina'an na iya maina'an,' da'a to'ongan kahagarunbi. ²² Sababna ma waktu sinōng inān aniya' du patuwa' saga a'a magnahu'-nahu' in sigām Al-Masi atawa in sigām nabi min Tuhan. Magpa'nda' sigām hinang barakatan maka saga paltanda'an kainu-inuhan a'a bo' supaya ka'akkalan sampay a'a suku' Tuhan ya asal tapene'na, bang tabowa niakkalan. ²³ Sagō' painsap kam,” yuk si Isa ni saga mulidna he'. “Bay na kam pata'uku pasal pakaradja'an ilu kamemon ma dalam gi' ta'abut waktuna.”

*Pasal Kapabalik Al-Masi Pi'itu ni Dunya
(Matiyu 24:29-31; Lukas 21:25-28)*

²⁴ “Ma llaw sinōng ilu,” yuk si Isa, “apuwass pa'in saga kabinasahan bay sabbutku he', 'angalendom mata llaw,

mbal amuwan sawa mata bulan.

²⁵ Saga bitu'un magkapakpak min diyata' langit, saga pandoga ma tonga'an ayan tabowa maglensa.'

²⁶ “Puwas e' maka'nda' du saga manusiya' ma aku, in Anak Manusiya', ameya' min gabun tudju

pi'itu. Ta'nda' du e' sigām kosog barakatku maka sahayaku. ²⁷ Papehē'ku saga mala'ikatku ni mpat pidju alam animuk saga a'a bay tapene'ku, min bihing langit dambila' maka dambila'."

*Pamandogahan ma Pagbalik Al-Masi
(Matiyu 24:32-35; Lukas 21:29-33)*

²⁸ "Pamintānginbi po'on kayu igira," yuk si Isa. "Bang ta'nda'bi angugbus tōng engas-engasna sampay angandahun na to'ongan, minnē' kata'uwanbi song musim pang'llaw na. ²⁹ Damikiyanna bang ta'nda'bi paniya' na bay pamissalaku ma ka'am e', minnē' isab kata'uwanbi in kabalikku ni dunya asekot na. ³⁰ B'nnal ya pangahakaku itu ma ka'am, ma mbal gi' magpatayan saga a'a ya allum ma buwattina'an, paniya' du pakaradja'an kamemon ya pamissalaku itu. ³¹ Papinda du langit maka dunya sagō' kabtanganku itu mbal to'ongan magkapinda."

*Waktu Kapabalik si Isa Mbal Kinata'uwan
(Matiyu 24:36-44)*

³² "Halam aniya' makata'u," yuk si Isa, "bang sumiyan llaw maka waktu kabalikku pi'itu ni dunya. Minsan bangsa mala'ikat ma deyom sulga', mbal kinata'uwan e' sigām. Minsan aku, Anak Tuhan, mbal kata'uwanaku. Luwal Mma'ku Tuhan ya makata'u. ³³ Painsap kam! Pajaga kam, sabab mbal kata'uwanbi ina'an-i bang sumiyan waktu kapamaniya' iya. ³⁴ Ya dalilna sali' a'a magbamba ala'an min luma'na atulak ni lahat saddī. Pajagahanna ai-aina ma saga sosoho'anna. Pat'нна'anna sigām hinang

pakaniya-pakaniya, ati amay-amayanna tunggu' lawang, sinō' pajaga to'ongan.

³⁵ “Na,” yuk si Isa, “ya du ka'am subay pajaga sabab mbal kata'uanbi bang sumiyan waktu kat'kka tag-dapu luma', bang abay-kohap ka, tonga' bahangi ka, waktu pangukku'uk manuk ka, atawa waktu pagk'llat llaw. ³⁶ Minsan patagha' t'kkana subay kam mbal tabāk e'na magtulihan. ³⁷ Ya pangamay-ngamayku ma ka'am sali' du maka llingku ma kamemon: ‘Pajaga kam!’ ”

14

Pinagisunan si Isa

(Matiyu 26:1-5; Lukas 22:1-2; Yahiya 11:45-53)

¹ Na, duwang'llaw gi' bo' Hinang Paglakad maka Hinang Tinapay Dalam Pasuligna. Manjari saga kaimaman alanga maka saga guru sara' agama magisun na pa'in bang buwattungga e' sigām anaggaw si Isa ma dalam aniya' makata'u, bo' supaya iya pinapatay. ² “Da'a pasalta'ta ma pagjamu,” yuk sigām, “bo' mbal ahiluhala' saga a'a kamemon.”

Si Isa Binusugan Ns'llan Pahamut

(Matiyu 26:6-13; Yahiya 12:1-8)

³ Na, ina'an si Isa ma Betani, ma luma' si Simun a'a bay ni'ipul. Ma pagkakanan pa'in si Isa, aniya' pina'an ni iya dakayu' d'nda amowa bingki'-bingki' nihinang min batu pote', isihan ns'llan pahamut. Ns'llan itu ns'llan narda dalam aniya' lamudna, landu' ahalga'. Jari pinate' e' d'nda k'llong bingki'-bingki' ati binusugan kōk si

Isa maka ns'llanna. ⁴ Aniya' maina'an saga a'a magdugal kabowa kagit atay sigām. Magbissala sigām dangan-parangan, yuk-i, “Angay ns'llan ahalga' itu pinaka'at? ⁵ Arapun pinab'llihan labi t'llu hatus pilak ati b'llihanna inān pamuwan ni kamiskinan.” Jari sinoway sidda e' sigām d'nda bay amusug ns'llan e'.

⁶ Sagō' ah'lling si Isa, yukna, “Pasagarinbi na iya. Angay iya sasawbi? Ahāp sidda hinangna ma aku itu. ⁷ Sabab paddas na pa'in aniya' a'a miskin ma ka'am. Makatabang du kam ma sigām bang sumiyan-sumiyan kabaya'anbi. Saguwā' aku itu mbal du paddas ma ka'am. ⁸ D'nda itu bay makahinang ya takole'na, hatina bu'usanna ns'llan pahamut ni baranku pangawal llaw pagkubul ma aku. ⁹ B'nnal ya pah'llingku itu ma ka'am,” yuk si Isa, “pi'ingga-pi'ingga lahat pagnasihatan lapal ahāp ma kaluha'an dunya, kinissa du pasal bay hinang d'nda itu pangentoman ma iya.”

*Panipu si Judas Iskariyut ma si Isa
(Matiyu 26:14-16; Lukas 22:3-6)*

¹⁰ Puwas pa'in ina'an, si Judas Iskariyut, dakayu' mulid si Isa min kasangpū' maka duwa, bay pehē' ni kaimaman alanga magisun anōngan si Isa ni sigām. ¹¹ Pagkale sigām bang ai gawi si Judas itu, magtūy sigām kinōgan ati anganjanji' sigām anambahan iya maka sīn. Pagubus, amiha iya waktu ahāp panōngna si Isa ni sigām.

Pagsakap ma Hinang Paglakad

(Matiyu 26:17-25; Lukas 22:7-23; Yahiya 13:21-30)

¹² Na, ta'abut tagna'an llaw paghinang saga Yahudi ma Hinang Tinapay Dalam Pasuligna. Ya na ina'an llaw panumbali' saga anak bili-bili ya kinakan e' sigām pangentoman waktu bay kapangalappas Tuhan ma ka'mbo'-mbo'an sigām. Tinilaw si Isa e' saga mulidna, yuk-i, “Maingga kabaya'annu panakapan kami pagjamuhannu ma Hinang Paglakad?”

¹³ Jari sinoho' e' si Isa duwangan mulidna, yukna, “Pehē' kam ni deyom da'ira inān. Sinampang du kam e' dakayu' l'lla amowa kibus isihan bohe'. Turulunbi iya ¹⁴ sampay iya pasōd na ni deyom luma'. Amissala kam isab ni tag-dapu luma' ya pasōranna, yukbi, ‘Sinō' ka tinilaw e' Guru bang maingga bilik pagjamuhanna maka saga mulidna ma Hinang Paglakad?’ ¹⁵ Jari pina'nda'an du kam bilik aluha ma diyata' angkap,” yuk si Isa. “Panyap asal bilik inān ati maina'an kam magsakap kinakantam.”

¹⁶ Na, pehē' duwangan mulid e' ni deyom da'ira. Ta'nda' e' sigā mahē' buwat bay pamissala ma sigā e' si Isa, ati sinakap e' sigā kinakan ma Hinang Paglakad.

¹⁷ Ta'abut pa'in abay kohap magbeya' si Isa maka mulidna kasangpū' maka duwa pina'an ni luma' pagsakapan kinakan e'. ¹⁸ Jari itu, hinabu sigām amangan, amissala si Isa ni sigām, yukna, “B'nnal ya pamissalaku itu ma ka'am, aniya' dangan min ka'am magbantu anōngan aku ni bantaku. Itiya' iya maitu magsalu maka aku.”

¹⁹ Magtūy kat'kkahan susa saga mulid e' ati atilaw sigām ma si Isa magsunu'-sunu'. Yuk-i, “Ngga'i ka bahā' aku?”

²⁰ Yuk sambung si Isa, “A'a du min ka'am kasangpū' maka duwa, sehe'ku magsalu an'nno'an tinapayna ni deyom pinggan itu.

²¹ Aku itu, Anak Manusiya',” yuk si Isa, “amatay du buwat bay tasulat ma pasalanku ma deyom Kitab. Saguwā' siya-siya du a'a ya anōngan Anak Manusiya' ni bantana. Ahāp lagi' a'a inān halam bay nianakan.”

Jamuhan Pangentoman ma Panghū' Isa

(Matiyu 26:26-30; Lukas 22:14-20; 1 Kurintu 11:23-25)

²² Sabu sigām masi amangan, niā' tinapay e' si Isa. Niamu'an e'na pagsukulan bo' yampa pinagpōng-pōng e'na ati pamuwanna ma saga mulidna. “Sambutunbi,” yukna, “sabab tinapay itu baranku ko'.”

²³ Niā' isab e'na dakayu' sawan ati niamu'an e'na isab pagsukulan bo' yampa sōnganna ni sigām panginuman sigām kamemon. ²⁴ Yukna, “Laha'ku ko' itu, tanda' sin kapagsulitan Tuhan maka manusiya'. Laha'ku song pinabu'us ma sababan a'a aheka, supaya sigām kalappasan.

²⁵ B'nnal ya pangahakaku itu ma ka'am, puwas itu mbal na aku anginum binu-anggul itu pabīng. Subay aku ma deyom pagparintahan Tuhan na bo' yampa aku anginum binu-anggul pabalik.”

²⁶ Puwas e', aubus pa'in e' sigām bay angalang dakayu' kalangan pamudji Tuhan, paluwas na sigām minnē' tudju ni būd Kayu Jaitun.

Papata si Isa Pasal Pamalilu si Petros

(Matiyu 26:31-35; Lukas 22:31-34; Yahiya 13:36-38)

²⁷ Manjari ah'lling si Isa ni sigām, yukna, "Alahi du kam kamemon ang'bba min aku sabab tasulat ko' inān ma deyom Kitab, ya yuk-i, 'Bono'ku,' yuk Tuhan, 'a'a bay angupiksa' bili-bili ati akaukanat saga bili-bili bay daumpigan.'

²⁸ Sagō' bang aku tapakallum na pabīng min kamatayku, parahū du aku min ka'am tudju ni lahat Jalil."

²⁹ Ah'lling si Petros ni iya, yukna, "Mbal to'ongan ka bbahanku minsan ka ni'bbahan e' kasehe'an itu."

³⁰ Yuk si Isa, "Haka'anta ka to'ongan, ma sangom itu, ma dalam gi' kaminduwa pangukku'uk manuk, amalilu du ka min t'llu in aku mbal kata'uwannu."

³¹ Gom pa'in akosog e' si Petros ah'lling, yukna, "Minsan aku paunung amatay ma ka'a mbal du ka paliluhanku." Ya du saga mulid kasehe'an, buwattē' isab pah'lling sigām.

Ma Kabbun Getsemane

(Matiyu 26:36-46; Lukas 22:39-46)

³² Manjari palanjil gi' sigām ni kabbun niōnan Getsemane ati yuk si Isa ni saga mulidna, "Maitu gi' kam aningkō'. Pina'an lagi' aku anabbut ni Tuhan." ³³ Ya binowa e' si Isa sehe'na pina'an si

Petros, si Yakub maka si Yahiya. Sakali magkasusahan iya, magk'bba-k'bba atayna. ³⁴ Yukna ni t'llungan mulidna he', "Aku itu agon magkamatay ma sabab kasusahan itu. Angagad kam maitu magjaga."

³⁵ Makalawak-lawak pa'in iya min sigām, pahantak iya ni tana' maka e'na anabbut ni Tuhan. Ya niamu' e'na bang makajari, mbal na iya pinat'kkahan kabinasahan ya song ta'abutna. ³⁶ "Arōy, Mma!" yukna. "Bang makajari la'anin lagi' min aku sawan kabinasahan itu. Sagō' ngga'i ka kabaya'anku subay nirūlan, bang pa'in min kabaya'annu."

³⁷ Puwas e' pabīng si Isa ni saga mulidna t'llungan ati tabākna sigām magtulihan. Yukna ni si Petros, "O Simun, atuli ka? Mbal ka bahā' makatatas anganjaga minsan la'a hal danjām?"

³⁸ Pajaga kam. Angamu' kam tabang ni Tuhan bo' kam mbal tabowa-bowa e' sasat. Lilla' deyom ataybi sagō' abuhat pamarananbi."

³⁹ Sakali pehē' si Isa ni baina anabbut ni Tuhan pabīng buwat bay panabbutna dahū.

⁴⁰ Makabalik pa'in iya ni disi Petros tabākna isab sigām magtulihan pabīng sabab kinaru' sidida. Mbal kinata'uwan e' sigām bang ai panambung sigām ma si Isa.

⁴¹ Pagbalik si Isa kamint'lluna, yukna ni sigām, "Oy, atuli gi' kam? Pahali-hali gi' kam? Sarang na ko' ilu. Ta'abut na waktu. Aku, Anak Manusiya' itu, song na tinukbalan ni pang'ntanan saga a'a ala'at. ⁴² Pabungkal na kam! Sūng na kitam sabab ilu na a'a ya anōngan aku ni sigām."

Pagsaggaw ma si Isa

(*Matiyu 26:47-56; Lukas 22:47-53; Yahiya 18:3-12*)

⁴³ Na, hinabu si Isa ah'lling gi' ni saga mulidna, magtūy at'kka pina'an si Judas, dakayu' mulid si Isa min kasangpū' maka duwa. Aheka a'a magbeya' maka iya magpamowa takos maka saga kakakal. Saga a'a inān bay sinō' pina'an e' saga kaimaman alanga sampay e' saga guru sara' agama maka saga pagmatto'ahan.

⁴⁴ Aniya' asal pandoga bay pamuwan si Judas ma saga a'a he'. Bay yukna ma sigām, “Ya a'a siyumku, ya na he' saggawbi. Bowahunbi iya pehē' maka jagahinbi iya pahāp.” ⁴⁵ Pagt'kka si Judas pina'an, magtūy iya pa'abut ni si Isa. “Tuwan Guru,” yukna. Jari siyumna. ⁴⁶ Sinaggaw si Isa e' saga a'a inān, binalutan pahogot. ⁴⁷ Sagō' aniya' dakayu' min saga a'a magt'nggehan maina'an angahurusan patakosna. Nilagut e'na dakayu' sosoho'an Imam Muwallam ati autas dambila' taingana.

⁴⁸ Ah'lling si Isa ni saga a'a bay anaggaw iya, yukna, “Kabā'bi bahā' in aku itu mundu, ya po'on kam subay amowa takos maka kakakal panaggawbi aku? ⁴⁹ Llaw-llaw aku bay amandu' ma deyom langgal pagkulbanan e'. Mahē' aku ma ka'am bo' halam aku bay saggawbi. Sagō' ai-ai bay tasulat ma deyom Kitab subay aniya' kamaksuranna.” ⁵⁰ Manjari maglahian saga mulid si Isa kamemon ati pinasagaran iya maina'an.

⁵¹ Aniya' isab maina'an dakayu' subul paturul ma si Isa. Luwal hōs ya pas'mmekna. Na, arak

iya sinaggaw e' sigām, ⁵² sagō' ni'bbahan e'na hōsna ati alahi iya magpanantang.

*Si Isa Pinaharap ni Tumpukan Maghuhukum
(Matiyu 26:57-68; Lukas 22:54-55, 63-71;
Yahiya 18:13-14, 19-24)*

⁵³ Manjari itu binowa si Isa e' sigām ni luma' Imam Muwallam. Ina'an magsakaum saga kaimaman alanga kamemon maka saga pagmatto'ahan maka saga guru sara' agama.

⁵⁴ Bay paturul isab si Petros ma si Isa sagō' min katahan. Paturul iya sampay pasōd na ni deyum halaman luma' Imam Muwallam ati maina'an iya magtingkō'an maka saga jaga imam e', parangka ma bihing api.

⁵⁵ Ya kaimaman alanga maka kamemon saga a'a ma Tumpukan Maghuhukum* amiha saba-ban panuntut sigām ma si Isa bo' supaya iya pinat'nna'an hukuman ni kamatay. Saguwā' halam aniya' panuntutan tabāk e' sigām. ⁵⁶ Aheka magsaksi' puting bahasa iya katuntutan sagō' mbal maguyun saksi' sigām.

⁵⁷ Aniya' a'a kasehe' bay an'ngge amuwan saksi' itu panuntut sigām ma si Isa bo' pa'in putingan. ⁵⁸ Yuk-i, "Bay takale kami a'a itu angupama in iya angalubu langgal pagkulbanan ya hinangan tangan manusiya' inān. Ma deyum t'llung'llaw kono' amat'ngge iya langgal saddī, sagō' ngga'i ka manusiya' ya angahinang iya."

* **14:55** 14:55 Tumpukan Maghuhukum: tumpukan saga a'a pitumpū' ka dda hekana ya amal'ngngan sara' Yahudi. Ya kaheka'anna Parisi, bo' Sadduki maka guru' sara' agama.

59 Malaingan minsan buwattē' panaksi' sigām mbal du maguyun bissala sigām.

60 Manjari an'ngge Imam Muwallam ma t'ngnga' sigām atilaw ma si Isa. Yukna, “Ka'a ilu, dalam bahā' aniya' panganda'awanu ma panuntutan ka'a itu?”

61 Saguwā' dalam ah'lling si Isa, dalam iya anambung. Amissala pabīng Imam Muwallam, yukna, “Ka'a bahā' Al-Masi, Anak Tuhan?”

62 “Aho', aku na,” yuk si Isa. “Ati ta'nda'bi du aku, Anak Manusiya' itu, aningkō' ma bihing Sangat Kawasa, tampal ni kowan. Maka ta'nda'bi du aku pi'itu ameya' ma gabun min deyom sulga'.”

63 Manjari ginese' e' Imam Muwallam jubana kabowa astolna. Yukna, “Mbal na kitam amiha saksi' saddi! 64 Takalebi na llingna pangkal ni Tuhan! Ai pangahukumbi?” Sakali dauyunan na pangahukum sigām kamemon, in si Isa patut subay pinapatay.

65 Jari aniya' sigām kasehe'an anagna' an-galudja'an si Isa. Tinambunan isab matana e' sigām bo' yampa pinagtibu'. Yuk sigām ma iya, “Tokoron kono' bang sai anibu' ka'a!” Jari binowa si Isa e' saga jaga inān bo' binutung.

*Kapamalilu si Petros Pasa si Isa
(Matiyu 26:69-75; Lukas 22:56-62; Yahiya
18:15-27)*

66 Na, ma halaman luma' pa'in si Petros, aniya' palabay minna'an dakayu' d'nda sosoho'an Imam Muwallam. 67 Pag'nda'na ma si Petros parangka

ma api, magtūy nda'na pahāp ati yukna, “Ka'a ilu, bay ameya' ma si Isa, ya a'a Nasaret inān!”

⁶⁸ Sagō' amalilu magtūy si Petros. “Mbal kata'uwanku,” yukna. “Mbal tahatiku bang ai pah'lingnu ilu.” Ati ala'an iya minnē' tudju ni bowa' lawang ya paluwasan min halaman e'. Jari angukku'uk manuk.

⁶⁹ Ta'nda' na iya pabīng e' sosoho'an d'nda he' ati ah'ling iya ni saga a'a magt'nggehan maina'an. Ni'isaban e'na bay pah'lingna tagna'. “A'a ilu,” yukna, “bay sehe' sigām.” ⁷⁰ Sagō' amalilu na isab si Petros.

Mbal at'ggol, ah'ling ni si Petros saga a'a magt'nggehan maina'an. Yuk sigām, “Kata'uan kami in ka'a b'nnal bay sehe' disi Isa sabab a'a Jalil du ka isab!”

⁷¹ Sakali anukna'an di-na si Petros ati yukna, “Mbal kata'uwanku a'a pagbissalabi ilu!”

⁷² Saru'un-du'un du angukku'uk manuk, kaminduwana na, ati taentom e' si Petros ya bay lling si Isa ma iya, ya bay yukna, “Ma mbal gi' angukku'uk manuk min duwa, amalilu du ka min t'llu in aku mbal kata'uwannu.” Pagentom itu e' si Petros, magtūy iya anangis, magdukka to'ongan.

15

Si Isa Pinaharap ni Gubnul Pilatu

(Matiyu 27:1-2, 11-14; Lukas 23:1-5; Yahiya 18:28-38)

¹ Ta'abut pa'in pagk'llat llaw, magtūy pasa'ut saga kaimaman alanga magsakaum maka pagmatto'ahan maka saga guru sara' agama. Jari

magisun sigām maka Tumpukan Maghuhukum kamemon bang inay sigām si Isa. Pagisun pa'in, niengkotan iya e' sigām bo' binowa pehē', tinukbalan ni si Pilatu. ² Mahē' pa'in, atilaw si Pilatu ma si Isa, yukna, “Ka'a ilu, sultan ka bahā' ma bangsa Yahudi?”

Anambung si Isa, yukna, “Ya na yuknu ilu.”

³ Na, aheka panuntut saga kaimaman alanga inān ma iya, ⁴ angka iya tinilaw pabīng e' si Pilatu, yukna, “Halaman aniya' panambungnu? Nda'un kaheka panuntut sigām itu ma ka'a.”

⁵ Sagō' halaman aniya' sambung si Isa, angka ainu-inu to'ongan si Pilatu he'.

Si Isa Pinat'nna'an Hukuman ni Kamatay

(Matiyu 27:15-26; Lukas 23:13-25; Yahiya 18:39—19:16)

⁶ Na, kahaba' tahun, ma waktu paghinang bangsa Yahudi ma Hinang Paglakad, ya kabiyaksahan si Pilatu subay aniya' dakayu' pilisu pal'ppana, sai-sai pinene' e' saga a'a Yahudi. ⁷ Jari ma waktu ina'an aniya' a'a bay takalabusu, ōnna si Barabbas. In iya inān maka saga sehe'na bay amapatay a'a ma waktu panagga' sigām ma parinta. ⁸ Sakali itu aheka saga a'a pa'alop ni si Pilatu angamu' pinal'ppa e'na dakayu' pilisu buwat kabiyaksahan kahaba'-kahaba' tahun. ⁹ Tinilaw sigām e' si Pilatu, yukna, “Bilahi kam bahā' bang pal'ppahanku ka'am sultan bangsa Yahudi itu?” ¹⁰ Angka sigām tilawna buwattē' sabab kata'uwanna asal bang ai sababanna angka si Isa bay tin'kkahan ni iya. Tu'ud angihid saga kaimaman ma si Isa.

¹¹ Sagō' ba'anan a'a inān bay pinitnahan asal e' kaimaman e', sinō' angamu' si Barabbas pinal'ppa e' si Pilatu, ngga'i ka si Isa. ¹² Amissala si Pilatu ni sigām pabīng, yukna, “Inayku bahā' a'a itu, ya ōnanbi sultan bangsa Yahudi?”

¹³ Angolang sigām pakosog, yuk-i, “Lansangun iya ni hāg!”

¹⁴ “Angay?” yuk si Pilatu. “Ai bay hinangna ala'at?”

Luhūy pakosog pangolang sigām e', yuk-i, “Lansangun iya ni hāg!”

¹⁵ Na, bilahi si Pilatu amarūl saga a'a magtimukan e', angka pal'ppana si Barabbas ni sigām. Bo' arapun in si Isa tinukbalan ni saga sundalu, sinō' niraplosan bo' pinalansang ni hāg pinapatay.

*Si Isa Pinagtunggīngan e' saga Sundalu
(Matiyu 27:27-31; Yahiya 19:2-3)*

¹⁶ Manjari binowa na si Isa e' saga sundalu pehē' ni halaman astana' ati nilinganan patimuk pehē' damba'an sundalu inān kamemon.

¹⁷ Pinajubahan si Isa s'mmek taluk pinaka luwa pakayan sultan. Nilangbid isab bahan itinggan e' sigām, nihinang sali' panumping sultan pinat'nna' ni kōkna. ¹⁸ Jari anagna' sigām magbau'-bau' magaddat ma iya. Yuk sigām, “Mahaldika! Mahaldika! Sultan Yahudi!”

¹⁹ Pinagppok kōkna e' sigām maka tungkud, maka niludja'an iya. Angōk-tu'ut sigām pagmahaltabat sigām ma iya. ²⁰ Na, aubus pa'in e' sigām magtunggīng inān, niurusan e' sigām s'mmek taluk bay pajubana bo' yampa iya

pinas'mmekan bay s'mmekna tagna'. Puwas e' binowa iya paluwas minnē' bo' nilansang ni hāg pamapatayan iya.

Si Isa Nilansang ni Hāg

(Matiyu 27:32-44; Lukas 23:26-43; Yahiya 19:17-27)

²¹ Manjari aniya' a'a palabay minna'an, ōnna si Simun, bay min deya. Si Simun itu mma' si Iskandar maka si Rupus, a'a iya min lahat Kirini. Jari minandahan iya e' saga sundalu, sinō' ananggung hāg ya song pangalansangan si Isa.

²² Binowa iya patukad ni jadjahan lahat niōnan Golgota, hatina lahat Peya'-peya' Kōk. ²³ Mahē' pa'in, aniya' arak pamainum saga sundalu ma si Isa binu-anggul kalamuran tambal niōnan mira, sagō' halaman taima'na. ²⁴ Puwas e' nilansang iya ni hāg e' saga sundalu, bo' yampa pinat'ngge hāgna. Pinagbahagi'an e' sigām saga s'mmekna, pinagko'ot-ko'otan bo' kinata'uan bang s'mmek ingga ma sigām dangan maka dangan. ²⁵ Ya waktu kapangalansang sigām ma si Isa saga lisag siyam subu. ²⁶ Buwattitu in surat bay pinat'nna' panuntut iya, yuk-i: "SULTAN BANGSA YAHUDI."

²⁷ Aniya' isab duwangan mundu bay pinasambeya' ma si Isa nilansang ma hāg sigā. Dakayu' hāg inān bay pinat'ngge ma bihing si Isa kowan, dakayu' ma bihingna gibang. ²⁸ (Minnē' aniya' kamaksuran ma bay tasulat ma deyom Kitab, ya yuk-i, "Talapay iya ma saga a'a langgal sara'.")

²⁹ Na, pinaggunyak-gunyak si Isa e' a'a maglaulabay. Pinaghanduk-handukan iya e' sigām pangudju'. "Nē!" yuk sigām. "Ka'a

na ya arak angalangkat langgal pagkulbanan inān ati pabangunnu kono' pabīng ma deyom t'llung'llaw! ³⁰ Pareyo' ka min hāg ilu bo' ka angalappasan di-nu!"

³¹ Ya du magpangudju' saga imam alanga maka saga guru sara' agama. Yuk suli-suli sigām ma pasalna, "A'a itu ata'u angalappas ma a'a saddi sagō' mbal makalappasan di-na! ³² Al-Masi kono' iya, sultan bangsa Īsra'il. Subay iya pareyo'an di-na min hāg inān. Bang iya ta'nda'tam pareyo', am'nnal kitam ma iya!"

Ya du duwangan a'a bay nilansang ni hāg pinasambeya' ma si Isa, ameya'-meya' isab angudju' iya.

Kamatay si Isa

(*Matiyu 27:45-56; Lukas 23:44-49; Yahiya 19:28-30*)

³³ Jari itu, augtu pa'in llaw, taluwa' lendom kaluha'an lahat e' sampay ni lisag t'llu kohap. ³⁴ Paglisag t'llu, akosog e' si Isa angalingan, yukna, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" Hatina, "Tuhanku, O Tuhanku, angay aku pasagarannu?"

³⁵ Pagkale itu e' saga a'a magt'nggehan maina'an, yuk sigām kasehe', "Pakale kam. Angalinganan iya nabi Elija." ³⁶ Magtūy aniya' dakayu' a'a parai'-dai' ang'ggoman l'ppus ni deyom binu al'ssom. Puwas e' pinasagnat e'na ni tōng kayu-kayu bo' yampa sōnganna ni si Isa pamas'ssopna ma iya. Yuk a'a-i, "Angagad gi' kam. Nda'ta lagi' bang patuwa' si Elija amareyo' iya min hāg."

³⁷ Sakali angolang si Isa min t'dda, magtūy ab'kkat napasna.

³⁸ Saru'un-du'un du in kultina bay pangagpang ma deyom langgal pagkulbanan inān agese' duwa min diyata'na tudju pareyo'. ³⁹ Ta'nda' pa'in e' kapitan ya paharap ma hāg inān bang buwattingga kab'kkat napas si Isa, anibahat iya, yukna, “B'nnal a'a itu Anak Tuhan!”

⁴⁰ Aniya' isab maina'an saga d'nda mag-pang'nda' min katāhan. Ina'an ma sigām diši Mariyam min Magdala maka si Salome, ina'an isab si Mariyam ina' si Joses maka Yakub dakayu', ya abata' gi'. ⁴¹ Saga d'nda itu bay ameya' paumpig ma si Isa angussap iya waktu kamahē'na lagi' ma lahat Jalil. Aheka isab saga d'nda saddī maina'an, a'a bay ameya' ma iya tudju ni Awrusalam.

Pagkubul ma si Isa

(Matiyu 27:57-61; Lukas 23:50-56; Yahiya 19:38-42)

⁴² Llaw Pagsakap ko' inān, hatina dang'llaw dahū min llaw Sabtu'. Jari itu, pagkohap pa'in ma llaw inān, ⁴³ at'kka pina'an si Yusup a'a min kauman Arimati. Dakayu' iya pagmatto'ahan ma Tumpukan Maghuhukum, a'a abantug. Atuyu' asal iya angalagaran waktu pamat'nna' kapag-parinta Tuhan. Sakali anawakkal iya pa'alop ni si Pilatu angamu' patay si Isa. ⁴⁴ Ainu-inu si Pilatu pagka takalena amatay na si Isa. Nilin-ganan e'na kapitan, ya bay mahē', ati tilawna bang b'nnal amatay na. ⁴⁵ Pagkale si Pilatu ma lapal kapitan in si Isa amatay na, patugutanna

si Yusup angā' patayna. ⁴⁶ Am'lli si Yusup kakana' panaput ati pinareyo' e'na patay si Isa min diyata' hāg bo' yampa sinaput e'na. Puwas e' pinat'nna' e'na ma deyom pagkubulan bay kinehean ma deyom batu lakit ati ginulungan e'na batu ya panaplok bowa' lowang e'. ⁴⁷ Ina'an ang'nda'-ng'nda' si Mariyam min Magdala maka si Mariyam ina' si Joses, ati tapandoga e' sigā bang maingga pangubulan si Isa.

16

Si Isa Allum Pabalik

(Matiyu 28:1-8; Lukas 24:1-12; Yahiya 20:1-10)

¹ Palabay pa'in llaw Sabtu', ina'an si Mariyam a'a Magdala, maka si Salome, maka si Mariyam ina' si Joses, am'lli laksi' maka ns'llan pahamut pamahilala' sigām ma mayat si Isa. ² Manjari pagk'llat llaw Ahad, bo' subu-subu to'ongan, pehē' sigām ni pagkubulan. ³ Magsuli-suli na pa'in sigām ma labayan, yuk-i, "Sai bahā' anganggulungan batu panaplok lowang e' bo' kitam makasōd?" Sabab aheya asal batu inān. ⁴ Pagt'kka sigām pina'an ta'nda' e' sigām batu wa'i na bay ginulungan. ⁵ Jari pasōd sigām ni deyom lowang kubul ati aniya' ta'nda' e' sigām dakayu' l'lla abata' lagi' magnijuba pote', an-ingkō' tampal ni kowan. Magtūy sigām takuddat sidda.

⁶ Yuk l'lla itu ma sigām, "Da'a kam tināw. Kata'uwanku asal, ya pihabi si Isa a'a Nasaret ya bay nilansang ni hāg pinapatay. Halaman na iya maitu. Allum na iya pabīng! Nda'unbi lugal bay pamalegehan iya. ⁷ Na, pehē' na kam," yukna,

“amowa haka itu ni saga mulidna maka ni si Petros. Yukbi ni sigām, ‘Parahū du iya min ka'am ni lahat Jalil. Mahē' du kam ang'nda' ma iya buwat bay llingna ma ka'am.’ ”

⁸ Manjari paluwas saga d'nda he' ati paragan min kabul. Angenog-ngenog sigām maka halam aniya' pah'ling sigām ni sai-sai sabab tināw sigām.

*Si Isa Panyata' Magbaran ni si Mariyam
(Matiyu 28:9-10; Yahiya 20:11-18)*

⁹ Na, allum pa'in si Isa pabīng min kamatayna ma dai'llaw Ahad inān, magtūy iya patuwa' dahū ni si Mariyam d'nda min Magdala, ya bay kapaluwasan e'na pitu' saitan. ¹⁰ Maka si Mariyam itu bay pehē' angahaka'an saga mulid si Isa. Ina'an sigām magdukka maka magtangis. ¹¹ Sagō' kahaka'an pa'in sigām e' si Mariyam in si Isa allum maka bay kono' ta'nda'na, mbal sigām am'nnal.

*Magpanyata' si Isa ni Duwa Mulidna
(Lukas 24:13-35)*

¹² Puwas e' magpanyata' isab si Isa ni duwangan mulidna hinabu sigā lum'ngngan tudju kaleya, bo' saddī pangluwahanna. ¹³ Manjari pabalik duwangan mulid e' ni Awrusalam angahaka'an saga sehe' sigā. Sagō' ya du sigā halam bin'nnal e' kasehe'an inān.

*Magpanyata' si Isa ni Mulidna Kasangpū' ka Ssa
(Matiyu 28:16-20; Lukas 24:36-49; Yahiya 20:19-23; Kahinangan 1:6-8)*

¹⁴ Puwas e' magpanyata' na si Isa ni mulidna kasangpū' maka ssa hinabu sigām amangan. Pinabukagan sigām e'na sabab mbal am'nnal maka atuwas kōk sigām. Mbal sigām bilahi magkahagad minsan sigām nihaka'an e' saga a'a bay maka'nda' si Isa maka kallumna pabīng min kamatayna. ¹⁵ Manjari amissala iya ni sigām, yukna, “Pehē' kam ni sabarang lahat ma kaluha'an dunya bo' nasihatunbi lapal ahāp itu ni manusiya' kamemon. ¹⁶ Sai-sai am'nnal sampay pinandi tanda' in sigām angandol ma aku,” yuk si Isa, “lappasan du saumul-umul. Saguwā' sai-sai mbal am'nnal, pinat'nna'an du iya hukuman. ¹⁷ Saga a'a angandol ma aku kabuwanan du kawasa maghinang saga hinang makainu-inu. Makapala'an du sigām saga saitan sabab min kawasa ōnku. Makabissala isab sigām ma saga bahasa saddī dalam bay kinata'uwan e' sigām. ¹⁸ Bang sigām ganta' maka'ntanan sowa, atawa makainum ai-ai makamula, mbal du makainay ma sigām. Maka bang pina'abut tangan sigām ni a'a taga-saki, kauli'an du saga a'a inān.”

Pa'angkat si Isa Tudju ni Sulga'
(Lukas 24:50-53; Kahinangan 1:9-11)

¹⁹ Manjari itu, aubus pa'in Panghū' Isa bay magbissala maka saga mulidna, tabowa iya pa'angkat tudju ni sulga' ati aningkō' iya ma bihing Tuhan tampal ni kowan. ²⁰ Jari lum'ngngan na saga mulidna magnasihat lapal ahāp ma sabarang lahat. Ginapi' sigām e' Panghū' Isa, binuwanan sigām barakat maghinang saga hinang

kawasan bo' supaya kinata'uan in pandu'
sigām asal b'nnal. *Tammāt*

lxxxviii

Central Sinama 2008 NT
Central Sama: New Testament & Old Testament
portions

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Central Sama

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b089ff01-1037-5fdd-b89e-8fab443a2f8a